

ჯანმრთელობა 2020

ევროპის პოლიტიკის ჩარჩო მთავრობებისა და
საზოგადოების ქმედების მხარდასაჭერად
ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობისთვის

ჯანმრთელობა 2020:

ევროპის პოლიტიკის ჩარჩო მთავრობებისა და
საზოგადოების ქმედების
მხარდასაჭერად ჯანმრთელობისა და
კეთილდღეობისთვის

რეზიუმე

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის (ჯანმო) ევროპის რეგიონული კომიტეტის სესიაზე, 2012 წელს, ევროპის რეგიონის 53-მა ქვეყანამ დაამტკიცა რეგიონის ახალ ღირებულებებსა და მტკიცებულებაზე დაფუძნებული ჯანმრთელობის პოლიტიკის ჩარჩო - ჯანმრთელობა 2020. ჯანმრთელობა 2020 მიმართულია ჯანმრთელობის საყოველთაო გაუმჯობესებაზე და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული უთანასწორობის შემცირებაზე, ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ხელმძღვანელობისა და მმართველობის გაუმჯობესების გზით. ის ფოკუსირებულია დღევანდელი დღის ძირითად პრობლემებზე. მასში პოლიტიკური ქმედებისთვის იდენტიფიცირებულია ოთხი პრიორიტეტული სფერო და მთავრობისა და საზოგადოების ყველა დონესა და სექტორზე საპასუხო ქმედებების მიწოდების თვალსაზრისით ინოვაციურ მიდგომას წარმოადგენს, განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია მოსახლეობისთვის აქტივებისა და მდგრადობის უზრუნველყოფასა და მისი გაძლიერების და ხელშემწყობი გარემოს შექმნაზე. დეტალურადაა წარმოდგენილი საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სერვისების და ჯანდაცვის სისტემის გაძლიერებული როლი. ჯანმრთელობა 2020 დამტკიცებული იყო ორი ფორმით: ევროპის პოლიტიკის ჩარჩო ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობისთვის მთავრობებისა და საზოგადოების ქმედების მხარდასაჭერად, რაც განკუთვნილია პოლიტიკოსებისთვის და მათთვის, ვინც ქმნის პოლიტიკას და უფრო გრძელვადიანი ჯანმრთელობა 2020 პოლიტიკის ჩარჩო და სტრატეგია, რომელშიც მოცემულია უფრო მეტი სამოქმედო დეტალი. ჯანმრთელობა 2020-ს განხორციელება ქვეყნებში ამჟამად რეგიონისთვის ფუნდამენტური და უმთავრესი პრიორიტეტული გამოწვევაა.

საძიებო სიტყვები:

ჯანდაცვის პოლიტიკა

ჯანდაცვის სისტემის გეგმები

ჯანდაცვის მიწოდება

რეგიონული ჯანდაცვის დაგეგმარება

საერთაშორისო თანამშრომლობა

საზოგადოებრივი ჯანდაცვა

წინასიტყვაობა

ჯანმრთელობა 2020: ევროპის პოლიტიკის ჩარჩო ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობისთვის მთავრობებისა და საზოგადოების ქმედების მხარდასაჭერად მიზნად ისახავს შორსმჭვრეტელ და ამბიციურ დღის წესრიგს. ამ ჩარჩოზე ევროპის რეგიონის ყველა 53 ქვეყნის მიერ შეთანხმების მიღწევა უაღრესად მნიშვნელოვან დროს მოხდა. 2015 წლის და ათასწლეულის განვითარების მიზნების მიღწევის საბოლოო ვადის მოახლოვებასთან ერთად, ეს პოლიტიკა დაეხმარება ახალი თაობის გლობალურ მიზნებში ჯანმრთელობის საკითხების ჩართვას. ჩარჩო ახდენს იმ ყველაფრის კრისტალიზებას, რაც ჩვენ უახლოეს წლებში ვისწავლეთ ჯანმრთელობის როლის შესახებ. ცხოვრების ყველა სტადიაზე ჯანმრთელობის მაქსიმალურად გაუმჯობესება თითოეული ჩვენგანის ფუნდამენტური უფლება და არა მხოლოდ ზოგიერთი ჩვენგანის პრივილეგიაა. კარგი ჯანმრთელობა აქტივია და ეკონომიკური და სოციალური სტაბილურობის წყარო. ის სიღარიბის შესამცირებლად გადამწყვეტ ელემენტს წარმოადგენს და ასევე ხელს უწყობს და ამავდროულად სარგებლობს მდგრადი განვითარებით. ყველაზე მნიშვნელოვანია, რომ კარგი ჯანმრთელობა აღარ მიიჩნევა როგორც მხოლოდ ერთი სექტორის შედეგი: ჯანმრთელობის მდგრადი და თანასწორი გაუმჯობესება, მთავრობების ყველა სექტორის ეფექტური პოლიტიკის და საზოგადოების ყველა ნაწილის თანამშრომლობის შედეგია.

მკითხველები აღმოაჩენენ, რომ სწორედ ეს გაგება უდევს საფუძვლად სტრატეგიას. რეგიონში არსებული გამოწვევები მნიშვნელოვანია. ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული უთანასწორობა ქვეყნებში და ქვეყნებს შორის, ასახავს ეკონომიკურ და სოციალურ გაყოფას საზოგადოებაში. რაც უფრო მძიმეა ეკონომიკური წნეხი და მზარდია ჯანდაცვის გადასახადი, ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული სარგებლის მიღებიდან ადამიანის მიღმა დარჩენის რისკი იზრდება, და ეს ძალიან ხშირად უკან ტოვებს მათ, ვისაც ჯანდაცვის ყველაზე დიდი საჭიროება აქვთ. ამასთანავე, ვიცით, რომ საზოგადოების მოლოდინი უახლეს და საუკეთესო სამედიცინო ტექნოლოგიებზე, ხანდაზმული მოსახლეობის დაავადებების პროფილის შეცვლასთან კომბინაციაში, უდიდეს ზეწოლას ახდენს ბიუჯეტზე. საჭიროა ახალი მიდგომების და პერსპექტივების შემოღება, იმისათვის, რომ რეგიონში არსებული ქვეყნებისთვის ჯანდაცვის საყოველთაო მოცვა რეალობა იყოს. მომავლისთვის საკვანძო პოლიტიკის შემქმნელების, ჯანდაცვის მიმწოდებლების და საზოგადოების წევრების აზროვნების შეცვლა, რომ მათ მიერ ჯანდაცვა აღარ აღიქმებოდეს როგორც დაავადების დასამარცხებელი საშუალება, არამედ, ფოკუსირება ხდებოდეს ჯანმრთელობის ხელშეწყობასა და კეთილდღეობაზე. წარმატება საჭიროებს პოლიტიკურ მხარდაჭერას, ტექნიკურ და ადმინისტრაციულ ინოვაციას და ცვლილებას ფინანსური რესურსების და სხვა აქტივების ორგანიზებაში. ევროპის ჩარჩო შეესაბამება ჯანმო-ს მუშაობის მეთორმეტე გენერალურ პროგრამას და წარმოადგენს ჯანმო-ს რეფორმის პროგრამის პრაქტიკულ გამოხატვას, რომელიც ცდილობს საშუალებას აძლევს ჯანმო-ს სწრაფად ცვალებად სამყაროში წევრი ქვეყნების საჭიროებებს უფრო ეფექტურად უპასუხოს. ევროპის რეგიონში, ისევე როგორც სხვა რეგიონებში, ამ ჩარჩოში შემოთავაზებული შედეგები საჭიროებს, რომ საერთაშორისო

ორგანიზაციებმა შეძლონ მუშაობა არამხოლოდ შერჩეულ დარგობრივ სამინისტროებთან, არამედ მთავრობების ყველა შესაბამის

ნაწილთან; სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელ კოლეგებთან ერთად, რომლებიც მუშაობენ ჯანმრთელობაზე გავლენის მოხდენის საკითხებზე; ისევე, როგორც ინდუსტრიებთან, აკადემიის და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებთან. ევროპის პოლიტიკის ჩარჩო მთელ მსოფლიოში ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის საკითხში ახალი მიდგომებისკენ გზის გაკაფვას ნიშანს იძლევა.

მარგარეტ ჩანი
ჯანმო-ს გენერალური დირექტორი

წინასიტყვაობა

ჩემთვის დიდი პატივია მოგიწვიოთ ჯანმრთელობა 2020-ში, რომელიც წარმოადგენს ევროპის ჯანმრთელობის პოლიტიკის ჩარჩოს ყველასათვის. მნიშვნელობა არ აქვს თქვენ ხართ პრეზიდენტი, პრემიერ მინისტრი, მერი, პოლიტიკის შემქმნელი, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის მუშაკი თუ საზოგადოებრივი აქტივისტი, ჯანმრთელობა 2020 შეიცავს ყველასათვის საჭირო ინფორმაციას, რომელიც დაგეხმარებათ მიიღოთ უფრო ჯანმრთელი, უსაფრთხო და ეკონომიკურად გონივრული გადაწყვეტილებები და არჩევანი. 21-ე საუკუნუს ჯანმრთელობის ლანდშაფტი შედგება გლობალური, რეგიონული, ნაციონალური და ადგილობრივი და მზარდად რთული ურთიერთდაკავშირებული ფაქტორების სპექტრისგან, რომელიც გავლენას ახდენს ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობაზე. ჩვენ ყველა, ვართ გამოწვევის წინაშე, რომ აზრიანად მოვახდინოთ ბევრი სხვადასხვა მონაწილის და სექტორული სერვისის ინტეგრაცია (როგორცაა თავშესაფარი, წყალი, ენერჯია, საკვები და ჯანმრთელობის დაცვა), რაც საჭიროა იმისათვის, რომ შევინარჩუნოთ საკუთარი თავის, ჩვენი ოჯახების და მოსახლეობის ჯანმრთელობა და ბედნიერება. ჩვენ ყველამ ვიცით, რომ ცუდი ჯანმრთელობის გამო იკარგება პოტენციალი, ადამიანები მიდიან სასოწარკვეთამდე და ტანჯვამდე და იკარგება რესურსი. ამ გამოწვევების ნებისმიერ - პირად, ინსტიტუციურ, საზოგადოებრივ, მუნიციპალურ და ეროვნულ - დონეზე პასუხი მოითხოვს გააზრებულ, სტრატეგიულ და კოორდინირებულ ქმედებას. ევროპის რეგიონის 53 წევრმა ქვეყანამ შეიმუშავა და მიიღო ჯანმრთელობა 2020 როგორც სახელმძღვანელო ჩარჩო ასეთი ქმედების მხარდასაჭერად. ჯანმრთელობა 2020 საზოგადოებრივ ჯანმრთელობას წარმოაჩენს, როგორც საზოგადოების ყველა დონის დაინტერესებულ მხარეთა დინამიური ქსელს და მიმართულია რეგიონში ერთიანი მიზნის ქმედებების მხარდასაჭერად. ყველა რეკომენდაცია, რომელიც მოცემულია ჯანმრთელობა 2020-ში არის მტკიცებულებაზე დაფუძნებული. მის შემუშავებაში აქტიურად იყო ჩართული ბევრი ექსპერტი. ჩვენი მიზანი იყო, რომ ჯანმრთელობა 2020 საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის პოლიტიკის საუკეთესო ხელმისაწვდომი მტკიცებულებების უნიკალურ კრებულად გვექცია. ჯანმრთელობა 2020 იქმნებოდა გამოქვეყნებული მტკიცებულებების ვრცელი მიმოხილვის, ექსპერიმენტული მონაცემების და უპრეცედენტო რეგიონული მონაწილეობის საფუძველზე კონსულტაციებში ჩართული ყველა დაინტერესებული მხარის მხრიდან. მისი შემუშავების პროცესმა დააჩქარა ამჟამინდელი საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის მექანიზმების, პროცესების, ურთიერთობის და ინსტიტუციური წყობის ფართო გადაფასება. ამ პროცესის შედეგად, ჯანმრთელობა 2020 წარმოადგენს უნიკალურ რეგიონულ რესურსს, რომელიც ჩვენ ყველას გვეხმარება ვისწავლოთ პრაქტიკით შეძენილი გამოცდილებიდან, გადავაფასოთ პრიორიტეტები და მოვძებნოთ უკეთესი გზები ყველა სექტორის წარმომადგენელ დაინტერესებულ მხარეთა შორის ქმედების კოორდინირებისთვის, რათა გავაუმჯობესოთ ინდივიდუალური და მოსახლეობის ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა. ჯანმრთელობა 2020 ითვალისწინებს და მიესალმება ჯანდაცვის სისტემების და მიდგომების ფართო განსხვავებულობას ევროპის რეგიონის მასშტაბით. მისი მიზანი

არ არის ერთნაირი გახადოს ეროვნული და ადგილობრივი ჯანდაცვის სისტემები, მაგრამ მისი მიზანია ისინი ერთნაირად გააუმჯობესოს. ჯანმრთელობა 2020-ს მიღებისას ყველა ქვეყანა ორ საერთო ამოცანაზე შეთანხმდა: ჯანმრთელობის ყველასათვის გაუმჯობესების და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული დაყოფის გამოსწორების საჭიროება და ჯანმრთელობისთვის ხელმძღვანელობის და მონაწილეობრივი მმართველობის გაძლიერების საჭიროება. ამ ამოცანების საპასუხოდ, ჯანმრთელობა 2020 სთავაზობს ჯანმრთელობის მმართველობის ახალ ფორმებს, რომელშიც ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა განიხილება, როგორც მთელი საზოგადოების და მთელი მთავრობის პასუხისმგებლობა, და პოლიტიკის შექმნის პროცესში აქტიური საზოგადოებრივი მონაწილეობისკენ მოუწოდებს. ის ეხება ჯანმრთელობის გაუმჯობესების სოციო-ეკონომიკურ საფუძვლებსა და ლოგიკას, წარმოადგენს ძლიერ მტკიცებულებაზე დაფუძნებულ მაგალითს, ქმედების და ინვესტირების ინტეგრირებულ მიდგომას ჯანმრთელობის ხელშეწყობაში, დაავადებების პრევენციაში და კეთილდღეობაში. აღწერილია სოციალური დეტერმინანტების ქმედებები, რომლებიც პასუხობს ისეთი მიდგომების განვითარებას, რომლის მიხედვითაც ჯანმრთელობა ყველა სფეროს პოლიტიკაში უნდა იყოს, ყველას ჯანმრთელობის გაუმჯობესების მიზნით და შესაბამისად შემცირდება სოციალური დეტერმინანტების აბსოლუტური ეფექტი ყველა ადამიანზე, ისევე როგორც სამიზნე ინტერვენციები, რომლებიც ყველაზე დიდი საჭიროების მქონე მოსახლეობისკენაა მიმართული. ჯანმრთელობა 2020-ში იდენტიფიცირებულია კოლაბორაციული ხელმძღვანელობის ახალი სისტემები, რომლებიც თანასწორი, მდგრადი და პასუხისმგებელი ჯანმრთელობის განვითარებისთვის საზოგადოების მობილიზაციის ინოვაციური მიდგომებისაკენ მოუწოდებს. დღევანდელი კომპლექსური საზოგადოებრივი გამოწვევების საპასუხოდ ჯანმრთელობა 2020-ში დეტალურადაა აღწერილი მრავალი ინოვაციური და ეფექტური გზა. არაგადამდები და გადამდები დაავადებით გამოწვეული ძირითადი ჯანმრთელობის გამოწვევების საპასუხოდ მასში აღწერილია მრავალი სტრატეგია და ინტერვენცია. ნაჩვენებია გზები, თუ როგორ უნდა მოხდეს კლინიკური ინტერვენციების დაკავშირება თანასწორობის და ჯანმრთელობის სოციალური დეტერმინანტებისკენ მიმართულ ქმედებასთან და ჯანდაცვის სისტემისთვის საჭირო შენატანებთან, როგორცაა ადამიანური რესურსი და უფრო მაღალი ხარისხის მედიკამენტები, ჯანდაცვის დაფინანსების მოწყობის გაძლიერებასთან და ჯანმრთელობის სფეროში მმართველობის გაუმჯობესებასთან. გარკვეული ღირებულებების, მტკიცებულების და გამოცდილების გადმოცემით, ჯანმრთელობა 2020 წარმოადგენს პარტიორობისა და თანამშრომლობის პლატფორმას. ის მოუწოდებს საზოგადოებას ჩართულობისკენ პოლიტიკის დაგეგმარების, შემუშავების, განხორციელების და მონიტორინგის ყველა დონეზე. ის ხალხის, მოქალაქეების და პაციენტების როლის და უფლებამოსილების, როგორც ჯანმრთელობის შედეგების გაუმჯობესების გადამწყვეტი ფაქტორის მაგალითს წარმოადგენს. მასში ძლიერი არგუმენტებია იმისა, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია ჯანდაცვის პროფესიონალების ჩართულობა. რას გააკეთებს ჯანმო დასახმარებლად? რეგიონული ოფისი დაეხმარება ქვეყნებს მოახდინონ ჯანმრთელობა 2020-ს ადაპტირება

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სიტუაციის გაანალიზების გზით; აქტივების იდენტიფიცირებით; პრეზიდენტების და პრემიერ მინისტრების პოლიტიკური ვალდებულების წახალისების გზით; პოლიტიკის რეკომენდაციების წარმოდგენით და პროგრესის მონიტორინგის გზით; ჯანმრთელობის ხელმძღვანელობის და კარგი მმართველობის წახალისებით; საზოგადოების და მთავრობის მთლიანობის მექანიზმების რჩევით; და სიმძლავრის განვითარების მხარდაჭერით. შემუშავებულია ჯანმრთელობა 2020 მხარდამჭერი ორი დოკუმენტი. პოლიტიკოსებისთვის და მათთვის, ვინც ქმნის პოლიტიკას. ევროპის პოლიტიკის ჩარჩო მთავრობებისა და საზოგადოების ქმედების მხარდასაჭერად ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობისთვის; და უფრო გრძელვადიანი ჯანმრთელობა 2020 პოლიტიკის ჩარჩო და სტრატეგია, რომელშიც მოცემულია უფრო მეტი სამოქმედო დეტალი. მე მჯერა, რომ ჯანმრთელობა 2020 თითოეული ჩვენგანის ინდივიდუალურ და კოლექტიურ მუშაობას, რომელიც მიმართულია ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის გაუმჯობესებისკენ, მნიშვნელოვან ღირებულებას შესძენს. ის იქნება უნიკალური რესურსი ცალკეული ქვეყნების და რეგიონის მომავლის და კეთილდღეობის გაუმჯობესებისთვის, რომლითაც ისარგებლებს თითოეული ჩვენგანი. ჩვენი ყოველდღიური ყოფის აქტიური დაკავშირება ჯანმრთელობა 2020-ის ფასეულობებსა და მიდგომებთან მოგვცემს საშუალებას ავაშენოთ უფრო ჯანმრთელი ევროპა ჩვენთვის და ჩვენი შვილებისთვის.

ჟუჟანა ჯაკაბი
ჯანმო-ს ევროპის რეგიონული ოფისის დირექტორი

“ჯანმრთელობის უმაღლესი სტანდარტით სარგებლობა თითოეული ადამიანის ერთ-ერთი ფუნდამენტური უფლებაა“

ჯანმოს კონსტიტუცია

ბატონო პრემიერ-მინისტრო, მერო და პარლამენტის წევრებო,

კარგი ჯანმრთელობა ხელს უწყობს სოციალურ და ეკონომიკურ განვითარებას და ამლიერებს პოლიტიკას ყველა სექტორს შორის. თუმცა, ეკონომიკური და ფისკალური კრიზისი, რომლის წინაშეც ბევრი ქვეყანა დგას, წარმოადგენს სერიოზულ გამოწვევას და პოტენციურ რისკს, რომელიც უკვე მიღწეულ პროგრესს საფრთხის წინაშე აყენებს. მიუხედავად ამისა, ის ასევე წარმოადგენს მნიშვნელოვან შესაძლებლობას, რეფოკუსირება გავუკეთოთ და ყოველი ადამიანის ჯანმრთელობის გაუმჯობესებისათვის ჩვენი ძალისხმევა განვაახლოთ.

მთავრობის ყველა სექტორს და დონეს ჯანმრთელობის გაუმჯობესებაში საკუთარი წვლილი შეაქვს. ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის კუთხით თქვენი ხელმძღვანელობით განხორციელებულ საქმიანობას ძალუმს უდიდესი ცვლილებების შეტანა თქვენი ქვეყნის, ხალხის, სახელმწიფოს, რეგიონის ან ქალაქის და მთლიანად ევროპისთვის.

ჯანმრთელობა 2020-ს საკითხში თქვენი მხარდაჭერა ნამდვილად უაღრესად მნიშვნელოვანია.

ჯანმო-ს ევროპის რეგიონის 53 წევრი ქვეყანა შეთანხმდა ახალ საერთო პოლიტიკის ჩარჩოზე - **ჯანმრთელობა 2020**. მათი საერთო მიზნებია „საგრძობლად გააუმჯობესონ მოსახლეობის ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა, შეამცირონ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული უთანასწორობა, გააძლიერონ საზოგადოებრივი ჯანმრთელობა და უზრუნველყონ ადამიანებზე ორიენტირებული ჯანდაცვის სისტემები, რომლებიც იქნება უნივერსალური, თანასწორი, მდგრადი და მაღალი ხარისხის.“

ჯანმრთელობა 2020 რეგიონში არსებული ქვეყნების განსხვავებულობას აღიარებს. ის მთავრობის შიგნით და გარეთ ბევრ სხვადასხვა ადამიანს წვდება, რათა უზრუნველყოს ინსპირაცია და მიმართულებები, თუ როგორ შეიძლება უფრო უკეთ გაეცეს პასუხი 21-ე საუკუნის ჯანდაცვის კომპლექსურ გამოწვევებს. ჩარჩო ადასტურებს „ჯანმრთელობა ყველასათვის“ ფასეულობებს და მხარდასჭერ დოკუმენტებში არსებული მტკიცებულების ფონზე - იდენტიფიცირებას უკეთებს ორ ძირითად სტრატეგიულ მიმართულებას, პოლიტიკის პრიორიტეტულ ოთხ სფეროსთან ერთად. ის აგებულია გამოცდილებიდან რომელიც შექმნილია ადრე შემუშავებული „ჯანმრთელობა ყველასათვის“ პოლიტიკიდან, წევრი ქვეყნების და ჯანმო-ს ევროპის რეგიონული ოფისის გზამკვლევადა.

ჯანმრთელობა მთავარი სოციალური რესურსი და აქტივია

კარგ ჯანმრთელობას სარგებელი მოაქვს ყველა სექტორისთვის და მთლიანად საზოგადოებისთვის - რომელსაც ის ფასეულ რესურსად ხდის. კარგი ჯანმრთელობა უაღრესად მნიშვნელოვანია ეკონომიკური და სოციალური განვითარებისთვის და გადამწყვეტი როლი აქვს თითოეული ადამიანის, ოჯახის და თემის ცხოვრებაში. ცუდი ჯანმრთელობით იკარგება პოტენციალი, ის ასევე იწვევს სასოწარკვეთას და ხარჯავს რესურსს ყველა სექტორში. ადამიანების შეიარაღება იმით, რომ ქონდეთ კონტროლი საკუთარ ჯანმრთელობასა და მის დეტერმინანტებზე, ამლიერებს თემებს და აუმჯობესებს ადამიანების სიცოცხლეს. ადამიანების აქტიური ჩართულობის გარეშე, ბევრი შესაძლებლობა, რომელიც მიმართულია მათი ჯანმრთელობის ხელშეწყობასა და დაცვაზე და კეთილდღეობის გაუმჯობესებაზე, დაკარგულია.

ის, რაც აწვითარებს და აყვავებს საზოგადოებას, ადამიანებს ჯანმრთელს ხდის - და პოლიტიკას, რომელიც ამას აღიარებს, მეტი გავლენა აქვს. სამართლიანი

„ჩვენ გვსურს დავინახოთ ყოველი ადამიანის გაუმჯობესებული ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა, როგორც თანასწორი ადამიანის უფლება. ფული ვერ ყიდულობს გაუმჯობესებულ ჯანმრთელობას. კარგ პოლიტიკას, რომელიც ხელს უწყობს თანასწორობას უკეთესი შანსები აქვს. ჩვენ უნდა გადავჭრათ ძირეული მიზეზები (ცუდი ჯანმრთელობის და უთანასწორობის) სოციალური დეტერმინანტების მიდგომით, რომელშიც ჩართული იქნება მთელი მთავრობა და მთელი საზოგადოება.“

მარგარეტ ჩანი, ჯანმო-ს გენერალური დირექტორი

რიოს პოლიტიკური დეკლარაცია ჯანმრთელობის სოციალურ დეტერმინანტებზე (2011)

„ჯანმრთელობის უთანასწორობები წარმოიშობა სოციალური მდგომარეობებიდან, რომლებშიც ადამიანები იზადებიან, იზრდებიან, ცხოვრობენ, მუშაობენ და ბერდებიან, რასაც ჯანმრთელობის სოციალური დეტერმინანტები ეწოდება“.

მონაწილეებმა განაცხადეს:

„ჩვენ ვადასტურებთ, რომ ჯანმრთელობის უთანასწორობები ქვეყნებსა და ქვეყნებს შორის პოლიტიკურად, სოციალურად და ეკონომიკურად მიუღებელია, ისევე როგორც უსამართლოა და დიდ წილად თავიდან აცილებადია, და

ხელმისაწვდომობა განათლებაზე, ღირსეული საცხოვრებელი და შემოსავალი, ეს ყოველივე ხელს უწყობს ჯანმრთელობას. ჯანმრთელობა ხელს უწყობს პროდუქტიულობის გაზრდას, და ქმნის უფრო ეფექტურ სამუშაო ძალას, ხელს უწყობს უფრო ჯანმრთელ დაბერებას, და იწვევს ნაკლებ დანახარჯებს დაავადებებზე და სოციალურ დანამატებზე და გადასახადებიდან შემოსავალზე ნაკლები დანაკარგის წარმოშობას უწყობს ხელს. მოსახლეობის ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა ყველაზე უკეთ მიღწევადია თუ მთელი მთავრობა ერთად იმუშავებს იმაზე, რომ ჯანმრთელობის სოციალურ და ინდივიდუალურ დეტერმინანტებს სათანადოდ უპასუხოს. კარგმა ჯანმრთელობამ შეიძლება ხელი შეუწყოს ეკონომიკის გაუმჯობესებას და განვითარებას.

ჯანდაცვის და ეკონომიკის ფუნქციონირება შესრულება - ჯანმრთელობის სექტორის მიერ მისი რესურსების გამოყენების გაუმჯობესება გადაწყვეტია. ჯანმრთელობის სექტორი მნიშვნელოვანია მისი პირდაპირი და არაპირდაპირი ეფექტის გამო ეკონომიკაზე: ის მნიშვნელოვანია არა მარტო იმის გამო, თუ როგორ გავლენას ახდენს ადამიანების ჯანმრთელობასა და პროდუქტიულობაზე, არამედ იმიტომაც, რომ ის ამჟამად ერთ-ერთ უმსხვილეს სექტორს წარმოადგენს ყველა საშუალო- და მაღალი შემოსავლის მქონე ქვეყანაში. ის არის უმსხვილესი დამსაქმებელი, მნიშვნელოვანი მიწების მფლობელი, მშენებელი და მომხმარებელი. ის არის ასევე უმნიშვნელოვანესი მოქმედი ძალა კვლევის და ინოვაციის დარგში და მნიშვნელოვანი სექტორი ადამიანების, იდეების და პროდუქციის საერთაშორისო კონკურენციის სფეროში. მისი მნიშვნელობა განაგრძობს ზრდას, და ამით გაიზრდება მისი კონტრიბუციის მნიშვნელობა უფრო ფართო სოციალურ მიზნებში.

ჯანმო-ს ევროპის რეგიონში მთლიანობაში ჯანმრთელობა უახლოესი დეკადების მანძილზე საგრძნობლად გაუმჯობესდება - მაგრამ არა ყველგან და არა ყველასათვის თანასწორად; ეს მიუღებელია. ბევრი ჯგუფი და სფერო ჩამოტოვებულია უკან, ხშირ შემთხვევაში, რადგან ეკონომიკა ფერხდება, ჯანმრთელობის უთანასწორობები იზრდება ქვეყნებს შიგნით და მათ შორის. ეთნიკური უმცირესობები, ზოგიერთი მიგრანტი მოსახლეობა და ისეთი ჯგუფები, როგორებიცაა მოგზაურები და ბოშები, არაპროპორციულად იტანჯებიან. დაავადების, დემოგრაფიის და მიგრაციის ცვალებადმა ტენდენციებმა შესაძლოა გავლენა იქონიოს ჯანმრთელობის პროგრესზე და საჭირო გახდეს გაუმჯობესებული მართვა და მმართველობა. ქრონიკული და ფსიქიკური დაავადებების სწრაფი ზრდა, საზოგადოების ერთობის არარსებობა, გარემოს რისკები და ფინანსური სიმყარის არარსებობა

რომ ჯანმრთელობის თანასწორობის ხელშეწყობა გადამწყვეტია მდგრადი განვითარებისთვის და ყველასთვის ცხოვრების უკეთესი ხარისხისთვის და კეთილდღეობისთვის, რაც თავის მხრივ ხელს შეუწყობს მშვიდობას და უსაფრთხოებას.“

რა არის სოციალური გრადიენტი?

ჯანმრთელობაში სოციალური გრადიენტი გულისხმობს, რომ ჯანმრთელობა პროგრესულად უმჯობესდება, მაშინ, როდესაც უმჯობესდება ხალხის და/ან საზოგადოებების სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობა. ამგვარად, ჯანმრთელობის უთანასწორობები ყველაზე ახდენს გავლენას. ეს არის გლობალური ფენომენი, რომელიც ეხება ყველა ქვეყანას, მიუხედავად მისი შემოსავლისა.

ჯანმრთელობაში ინვესტირებას აქვს აზრი

ჯანმრთელობის დანახარჯების ზრდის 92%, კორელაციაშია მთლიანი შიდა პროდუქციის პოზიტიურ ზრდასთან. უკანასკნელი სამი დეკადის განმავლობაში, ეთგო-ს ქვეყნებს ჯანდაცვაში დანახარჯების ზრდის ტენდენცია აქვთ - საშუალო 1%-თ უფრო სწრაფად წელიწადში, ვიდრე რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი ეთგო-ს მასშტაბით.

ჯანმრთელობის გაუმჯობესებას კიდევ უფრო რთულს ხდის და ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის სისტემების მდრადობას საფრთხის ქვეშ აყენებს. საჭიროა კრეატიული და ინოვაციური საპასუხო ქმედებები, რომელთა მიმართაც იქნება რეალური პასუხისმგებლობა.

ძლიერი და ღირებული საფუძველი: ჯანმრთელობის უმაღლესი შესაძლებელი სტანდარტის მიღწევა

ჯანმრთელობა 2020 დაფუძნებულია ფასეულობებზე, რომლებიც ასახულია ჯანმო-ს კონსტიტუციაში: „ჯანმრთელობის უმაღლესი სტანდარტით სარგებლობა თითოეული ადამიანის ერთ-ერთი ფუნდამენტური უფლებაა.“ ჯანმო-ს ევროპის რეგიონის ქვეყნების მიერ აღიარებულია უფლება ჯანმრთელობაზე და მათ ნაკისრი აქვთ პასუხისმგებლობა თავიანთი ჯანდაცვის სისტემების ორგანიზება და დაფინანსება მოახდინონ უნივერსალობის, სოლიდარობის და თანასწორი ხელმისაწვდომობის ფასეულობებზე დაყრდნობით. მათ მიზნად აქვთ დასახული ჯანმრთელობის უმაღლეს დონეს მიაღწიონ, მიუხედავად ეთნიკური წარმომავლობისა, სქესისა, ასაკისა, სოციალური სტატუსისა ან გადახდისუნარიანობისა. ეს ფასეულობები მოიცავს, სამართლიანობას, მდგრადობას, ხარისხს, გამჭვირვალობას, ანგარიშვალდებულებას, გენდერულ თანასწორობას, ღირსებას და გადაწყვეტილების მიღებაში მონაწილეობის მიღების უფლებას.

ძლიერი სოციალური და ეკონომიკური მხარდაჭერა ჯანმრთელობის გაუმჯობესებისთვის

გამოწვევა, რომლის წინაშეც ჯანდაცვის დანახარჯი მთავრობებს აყენებს, დიდია ვიდრე აქამდე ყოფილა. ბევრ ქვეყანაში მთავრობის ბიუჯეტის ჯანდაცვის წილი მეტია, ვიდრე არასდროს, და ჯანდაცვის დანახარჯები გაიზარდა მთლიან შიდა პროდუქტზე მეტად. მაგრამ ზოგიერთი ამ ქვეყნის მონაცემი აჩვენებს, რომ ჯანდაცვის შედეგებს და დანახარჯებს შორის კორელაცია დაბალია. ჯანდაცვის ბევრი სისტემა ვერ ახერხებს შეაჩეროს დანახარჯები, რადგან ფინანსური ზეწოლა აქვთ, რომ ჰქონდეთ ბალანსი ჯანდაცვასა და სოციალურ დაცვას შორის. დანახარჯები მეტ წილად მოდის მიმწოდებელზე, ეს არის მკურნალობის ახალი მეთოდები და ტექნოლოგიები, და ადამიანების მზარდი მოლოდინი, რომ ჯანდაცვის რისკებისგან დაცვა და მაღალი ხარისხის ჯანდაცვაზე ხელმისაწვდომობა ჰქონდეთ. ნებისმიერი ჯანდაცვის

1950 წელს ჯანდაცვის დანახარჯი გაერთიანებულ სამეფოში იყო მშპ-ს 3%. ა.შ.შ.-ც კი 1970 წელს, ჯანდაცვის დანახარჯი იყო მშპ-ს მხოლოდ 7%. საშუალო დანახარჯი ჯანდაცვაში ეთგო-ს ქვეყნებში გაიზარდა მშპ-ს 5%-დან 1970 წელს მშპ-ს 9%-მდე 2010 წელს.

პრევენციული სამუშაოები...

მაგალითად, პოლონეთის გამოცდილება აჩვენებს, რომ კვებისა და მოწვევის სურათის ცვლილება ამცირებს გულის ქრონიკულ დაავადებებს და ნაადრევი სიკვდილობის საერთო მაჩვენებლებს.

თამბაქოს კონტროლის ყველაზე ხარჯეფექტური პოლიტიკაა გადასახადების მატება. ფასის 10%-ით მომატების შედეგად, შეიძლება მივიღოთ აღმოსავლეთ ევროპისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებში 0.6 მილიონიდან 1.8 მილიონამდე ნაკლები ნაადრევი სიკვდილი.

... ყველა სექტორისთვის ...

ინგლისში ალკოჰოლზე გადასახადების ხელშესახები ბენეფიტები გათვლილია, როგორც ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის დანახარჯების €183-ით შემცირება, შრომის და პროდუქტიულობის დანაკარგის €405-ით შემცირება, ხოლო პოლიტიკის განხორციელების ხარჯი იყო €0.10-ზე ნაკლები თითო ადამიანზე (სულ €3.7 მილიონი).

რეფორმის გატარების დროს, მის ამოქმედებამდე გათვალისწინებული უნდა იყოს ღრმა პოლიტიკური და ეკონომიკური ინტერესები და სოციალური და კულტურული წინააღმდეგობები. ეს გამოწვევები ინტერსექტორალურ მიდგომას საჭიროებს, რადგან ჯანდაცვის სამინისტროებს არ შეუძლიათ მათი მარტო გადაჭრა.

რეალური ჯანდაცვის სარგებლის მოპოვება შესაძლებელია ხელმისაწვდომ ფასად და მწირი რესურსების პირობებში, თუ ეფექტური სტრატეგიები იქნება მიღებული და დანერგილი. დაავადებათა პრევენციის ეკონომიკის სფეროში დაგროვილი მტკიცებულებები აჩვენებს, რომ ჯანდაცვის დანახარჯების შენარჩუნება შესაძლებელია მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი ასევე სოციალურ გრადიენტებს შორის უთანასაწორობის საპასუხოდ და ყველაზე დაუცველი მოსახლეობის მხარდასაჭერისკენ არის მიმართული. ამჟამად მთავრობები მათი ჯანდაცვის ბიუჯეტის მხოლოდ მცირე ნაწილს ხარჯავენ ჯანმრთელობის ხელშეწყობაზე და დაავადებების პრევენციაზე - ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (ეთგო) ქვეყნების დაახლოებით 3% - და ბევრი მათგანი არ პასუხობს სისტემატურ რეჟიმში უთანასაწორობის გამოწვევას. სოციალური და ტექნოლოგიური მიღწევები, თუ სწორად იქნება გამოყენებული, განსაკუთრებით ინფორმაციის, სოციალური მარკეტინგის და სოციალური მედიის სფეროში, რეალურ ჯანმრთელობის სარგებელს მოიტანს.

ჯანდაცვის სექტორში რესურსების ეფექტიანმა გამოყენებამ შესაძლოა დაზოგოს დანახარჯები. ევროპის ჯანდაცვის სისტემებს მოეთხოვება შესრულების გაუმჯობესება და ახალი გამოწვევების პასუხი. სერვისების რეკონფიგურაციამ, ახალი პასუხისმგებლობების შექმნამ, წახალისების და გადასახადების სტრუქტურის შემოღებამ შესაძლოა ფულს მეტი ღირებულება შესძინოს. ჯანდაცვის სისტემები, როგორც სხვა სექტორები, საჭიროებს ადაპტირებას და ცვლილებას. ჯანდაცვის პოლიტიკის განცხადებები ისეთი ორგანიზაციების მხრიდან როგორცაა ევროკავშირი და ეთგო ამას ამყარებს.

გლობალიზებულ სამყაროში ქვეყნებს კიდევ უფრო მეტად მოეთხოვებათ ერთად იმუშავონ რათა ჯანდაცვის მრავალი ძირითადი გამოწვევა გადაწყვიტონ. ეს საჭიროებს ქვეყნებს შორის თანამშრომლობას. ბევრი საერთაშორისო შეთანხმება, როგორცაა საერთაშორისო რეგულაციები, ჯანმო-ს თამბაქოს კონტროლის ჩარჩო კონვენცია ან დოჰას დეკლარაცია ინტელექტუალური საკუთრების სავაჭრო ასპექტებთან დაკავშირებული

ალკოჰოლის მიღების მიზეზით ჰოსპიტალიზაციათა შემცირების გამო ჯანდაცვის სერვისების დანაზოგი გაანგარიშებული იყო, როგორც €65 მილიონი, €118 მილიონი დაიზოგა კრიმინალთან დაკავშირებული ხარჯებიდან.

ისეთ ქვეყნებში, როგორც რუსეთია, სრულყოფილი პრევენციის პაკეტის ღირებულება არ გადააჭარბებს 4 აშშ დოლარს ერთ სულ მოსახლეზე წელიწადში.

წყარო: Dahlgren G, Whitehead M. Tackling inequalities in health: what can we learn from what has been tried? London, King's Fund, 1993.

შეთანხმებასა და საზოგადოებრივ ჯანმრთელობაზე (რომელიც ეხება ინტელექტუალურ საკუთრებას), ხაზს უსვამს ამ მოთხოვნას.

ჯანმრთელობა 2020-ის სტრატეგიული ამოცანები: გაძლიერებული თანასწორობა და ჯანმრთელობის გაუმჯობესებული მმართველობა

ჯანმრთელობა 2020 აღიარებს, რომ წარმატებულ მთავრობებს შეუძლიათ რეალურ გაუმჯობესებას მიაღწიონ ჯანდაცვაში თუ ისინი მთავრობის ყველა სექტორთან ერთად იმუშავებენ ორ ერთმანეთთან დაკავშირებულ სტრატეგიულ ამოცანაზე:

- ჯანმრთელობის ყველასათვის გაუმჯობესება და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული უთანასწორობის შემცირება
- ჯანმრთელობის ხელმძღვანელობის და მონაწილეობრივი მმართველობის გაუმჯობესება.

ჯანმრთელობის ყველასათვის გაუმჯობესება და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული უთანასწორობის შემცირება

თუ ქვეყნები, რეგიონები და ქალაქები ჯანდაცვასა და სხვა სექტორებს შორის ერთობლივ ამოცანებს დაისახავენ და საერთო ინვესტიციებს გააკეთებენ, მათ შეუძლიათ ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა მნიშვნელოვნად გააუმჯობესონ. პრიორიტეტული სფეროები: სკოლამდელი განათლება, განათლების სისტემის ფუნქციონირება, სამუშაოზე აყვანის და მუშაობის პირობები, სოციალური დაცვა და სიღარიბის შემცირება. მიდგომები მოიცავს: მოსახლეობის წინააღმდეგობის გადალახვა, სოციალური ჩართულობა და ერთობა; კეთილდღეობისთვის აქტივების ხელშეწყობა; გენდერული საკითხების გათვალისწინება და ინდივიდუალური და სოციალური სიძლიერის შექმნა, რომელიც ჯანმრთელობას იცავს და მხარს უჭერს, როგორცაა ინდივიდუალური უნარები და მიკუთვნებადობის შეგრძნება. ჯანდაცვის უთანასწორობების შემცირებისთვის სამიზნეების დასახვა დაეხმარება ქმედების წინსვლას, ყველა დონეზე ჯანმრთელობის განვითარების შესაფასებლად ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან გზას წარმოადგენს.

სოციალური უთანასწორობების გადაჭრა მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს ჯანმრთელობას და კეთილდღეობას. მიზეზები კომპლექსურია და ღრმად არის ჩანერგილი

... მაგრამ უნდა იყოს მიმართული ჯანმრთელობის უთანასწორობის შემცირებაზე

ქვეყნებს შორის მნიშვნელოვანი უთანასწორობაა ცხოვრების წესის ძირითად ინდიკატორებთან დაკავშირებით, რაც მოიცავს: მოწვევის მაჩვენებლებს, ჭარბ წონას, ვარჯიშს და გრძელვადიანი ავადმყოფობის შეზღუდვას.

გარდა ამისა, ყველაზე დაბალი შემოსავლის მქონე მოსახლეობის 20% დაგვიანებით მიმართავს ჯანდაცვის სერვისებს, იმის შიშით, რომ ჯიბიდან გადასახადები ფინანსურ კატასტროფამდე მიიყვანთ.

განათლება და ჯანმრთელობა ერთად

არსებობს მნიშვნელოვანი მტკიცებულებები იმ მოსაზრების დასადასტურებლად, რომ განათლება და ჯანმრთელობა ერთმანეთთან კორელაციაშია. მონაცემები აჩვენებს, რომ მიღებული განათლების წლების რაოდენობა კარგი ჯანმრთელობის ყველაზე მნიშვნელოვანი კორელანტია.

2003 წლის ადამიანის განვითარების მოხსენების მიხედვით (გაერთიანებული ერების განვითარების პროგრამა): „განათლება, ჯანმრთელობა, კვება, წყალი და სანიტარია ერთმანეთს ავსებს, ნებისმიერში ინვესტირებით უკეთესი შედეგების მიღებით სხვებში.“

სიცოცხლის ციკლის მანძილზე, რაც უარყოფით მხარეებს და დაუცველობას აღრმავებს. ჯანმრთელობა 2020-ში ხაზგასმულია ცუდი ჯანმრთელობის საკითხის გადაჭრის აუცილებლობა ქვეყნებში და რეგიონში. ჯანმო-ს ევროპის რეგიონის ქვეყნებს შორის დაბადებისას სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობის მაჩვენებლებს შორის სხვაობა 16 წელია, ასევე განსხვავებულია მამაკაცების და ქალების სიცოცხლის მოსალოდნელი საშუალო ხანგრძლივობა. დედათა სიკვდილობის მაჩვენებლები ზოგიერთ ქვეყანაში 43-ჯერ აღემატება რეგიონში არსებული სხვა ქვეყნების მაჩვენებლებს. ასეთი უკიდურესი ჯანმრთელობის უთანასწორობა ასევე დაკავშირებულია ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ ქცევასთან, თამბაქოს და ალკოჰოლის მოხმარების, კვების და ფიზიკური აქტივობის და ფსიქიკური ჯანმრთელობის ჩათვლით, რაც, რა თქმა უნდა, ადამიანების ცხოვრებაში განაპირობებს სტრესსა და უარყოფით გავლენებს.

ჯანმრთელობის სოციალურ და გარემოს დეტერმინანტებზე ქმედების დაწყებამ შესაძლოა ეფექტურად გადაჭრას ბევრი უთანასწორობა. კვლევები აჩვენებს, რომ ეფექტური ინტერვენციებისთვის საჭიროა პოლიტიკური გარემო, რომელიც გადალახავს სექტორალურ საზღვრებს და დანერგავს ინტეგრირებულ პროგრამებს. მაგალითად, მტკიცებულება მკაფიოდ აჩვენებს, რომ ინტეგრირებული მიდგომა ბაშვის კეთილდღეობის და ადრეული განვითარების საკითხში უკეთეს და უფრო სამართლიან შედეგებს იძლევა როგორც ჯანდაცვაში, ასევე განათლებაში. გადამწყვეტია ურბანული განვითარება, რომელიც ითვალისწინებს ჯანმრთელობის საკითხებს, და ამ კუთხით ადგილობრივ ხელისუფლებას და ქალაქის მერებს მნიშვნელოვანი ფუნქცია აქვთ, რადგან მათ უნდა შეუწყონ ხელი ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის საკითხების წინ წაწევას. მონაწილეობა, ანაგარიშვალდებულება და მდგრადი დაფინანსების მექანიზმები ასეთი ადგილობრივი პროგრამების ეფექტებს აძლიერებს.

ხელმძღვანელობის გაუმჯობესება და ჯანმრთელობის მონაწილეობადი მმართველობა

ჯანმრთელობის სამინისტროების და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სააგენტოების ხელმძღვანელობა რჩება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან საკითხად და ის უნდა გაძლიერდეს იმისათვის, რომ ევროპის რეგიონის მასშტაბით გადაიჭრას დაავადების ტვირთის პრობლემა. ჯანდაცვის სექტორი პასუხისმგებელია: ეროვნული და ქვე-ეროვნული ჯანდაცვის სტრატეგიის შემუშავებასა და

„მთლიანი მთავრობის“ მიდგომა

„მთლიანი მთავრობის“ აქტივობები არის მთავრობის მრავალდონიანი (ადგილობრივიდან გლობალურამდე) საქმიანობა, რომელიც ასევე სულ უფრო მეტად მთავრობის გარეთ მყოფი ადგილებზე აქტივობებსაც მოიცავს. მიდგომა საჭიროებს ნდობის, საერთო ეთიკის, ერთიანი კულტურის და ახალი უნარების განვითარებას. ის ხაზს უსვამს უკეთესი კოორდინაციის და ინტეგრაციის საჭიროებას, რომლებიც თავმოყრილი იქნება ისეთი საზოგადოებრივი მიზნების გარშემო, რომლებიც მთავრობის ძირითად იდგომას წარმოადგენს.

ფედერალური სისტემის მქონე ქვეყნებში ან ისეთ ქვეყნებში, სადაც რეგიონული და ადგილობრივი დონეები პოლიტიკურად ავტონომიურია, მთავრობის ყველა დონეზე ფართო კონსულტაციები მთლიანი მთავრობის მიდგომას აძლიერებს.

ანგარიშვალდებულება საჭიროა ყველა დონეზე და ყველა სისტემაში.

განხორციელებაზე; ჯანმრთელობის გაუმჯობესებისთვის ჯანდაცვის მიზნების და სამიზნეების დასახვაზე; ჯანმრთელობაზე სხვა სექტორის პოლიტიკის გავლენის შეფასებაზე; მაღალი დონის და ეფექტური ჯანდაცვის სერვისების მიწოდებაზე; ძირითადი საზოგადოებრივი ფუნქციების აღსრულების უზრუნველყოფაზე. მან ასევე უნდა გაითვალისწინოს როგორ იმოქმედებს ჯანდაცვის პოლიტიკის გადაწყვეტილებები სხვა სექტორებზე და დაინტერესებულ მხარეებზე.

ჯანდაცვის სამინისტროები და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სააგენტოები მზარდად ერთვებიან ჯანმრთელობისთვის ინტერსექტორალური მიდგომების ინიცირებაში და აქვთ ჯანმრთელობის ბროკერების და ადვოკატების ფუნქცია. ეს მოიცავს კარგი ჯანმრთელობის შედეგად ეკონომიკური, სოციალური და პოლიტიკური სარგებელის ხაზგასმას და ცუდი ჯანმრთელობის შედეგად თოთოეულ სექტორში, მთელს მთავრობაში და საზოგადოებაში უარყოფითი გავლენის და უთანასაწორობის გაჩენის აღნიშვნას. ასეთი ხელმძღვანელის როლის მორგებას სჭირდება დიპლომატია, მტკიცებულება, არგუმენტები და დარწმუნება. ჯანმრთელობის სექტორს ასევე სხვა სექტორებთან პარტნიორის როლი აქვს, როდესაც ჯანმრთელობის გაძლიერებამ შესაძლოა ხელი შეუწყოს მათი მიზნების მიღწევას. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მაღალი დონის შეხვედრაზე არაგადამდები დაავადებების პრევენციისა და კონტროლის შესახებ და ჯანმრთელობის მსოფლიო ასამბლეაზე ყველა ქვეყანამ მიიღო ასეთი თანამშრომლობის მიდგომა - რაც მოიხსენიება, როგორც მთლიანი მთავრობის და მთლიანი საზოგადოების მიდგომები.

მთავრობები, ყველა დონეზე, განიხილავენ ფორმალური სტრუქტურების ჩამოყალიბებას, რომლებიც ხელს შეუწყობს პრობლემის გადაჭრისადმი ერთობას და ინტერსექტორალურ მიდგომას. ეს გააძლიერებს კოორდინაციას და გადაჭრის სექტორებს შორის დაუბალანსებელი ძალაუფლების პრობლემას. ჯანმრთელობის საკითხის ყველა სექტორის პოლიტიკაში შეტანის მიდგომის სტრატეგიული სარგებელი უფრო და უფრო აღიარებულია. ეს მიდგომა ჯანმრთელობის საკითხის პოლიტიკის დღის წესრიგში უფრო მაღალ დონეზე აწევს უწევს ადვოკატირებას, ჯანმრთელობასა და მის სოციალურ დეტერმინანტებს შორის პოლიტიკური დიალოგის გაძლიერებას, და ჯანმრთელობის შედეგებისთვის ანგარიშვალდებულების შექმნას. ჯანმრთელობის გავლენის შეფასება და ეკონომიკური შეფასება გამოსადეგი ინსტრუმენტებია პოლიტიკის პოტენციური გავლენის შეფასებისთვის და შესაძლოა ასევე

ჯანმრთელობა ყველა პოლიტიკაში

ჯანმრთელობა ყველა პოლიტიკაში შექმნილია იმისათვის, რომ ჯანმრთელობისთვის და კეთილდღეობისთვის მმართველობა ყველა სექტორის პრიორიტეტი გახდეს. ეს მუშაობს ორივე მიმართულებით, უზრუნველყოფს, რომ ყველა სექტორს ესმოდეს მისი პასუხისმგებლობა ჯანმრთელობის საკითხში და შესაბამისად მოქმედებდეს და ასევე აღიარებდეს, თუ როგორ მოქმედებს ჯანმრთელობა სხვა სექტორებზე.

მთლიანი საზოგადოების მიდგომა

მთლიანი საზოგადოების მიდგომა ინსტიტუციებს ცდება: ის გავლენას ახდენს და მობილიზებას უკეთებს ადგილობრივ და გლობალურ კულტურას და მედიას, სოფლის და ქალაქის საზოგადოებას და ყველა პოლიტიკის შესატყვის სექტორს, როგორცაა განათლების სისტემა, ტრანსპორტის სექტორი, გარემოს და ურბანული დიზაინიც კი, როგორც ეს დემონსტრირებულია ჭარბი წონისა და გლობალური საკვების სისტემის მაგალითში. მთლიანი საზოგადოების მიდგომები კოლაბორაციული მმართველობის ფორმაა, რომელსაც შეუძლია საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის პოლიტიკის შევსება. ისინი ხაზს უსვამენ ნორმატიულ ფასეულობებსა და ნდობის შენებას შორის

გამოყენებული იქნას იმის შესაფასებლად, თუ როგორ გავლენას ახდენს პოლიტიკა თანასწორობის საკითხზე. შესაძლოა რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მონაცემების შეგროვება და ვალიდირება, იმისათვის, რომ შეფასდეს ჯანმრთელობის ეფექტი. კეთილდღეობის საკითხების კვლევები - როგორებიც განხორციელებულია სხვა ორგანიზაციების მიერ, როგორცაა ეთგო - ასევე მნიშვნელოვან მხარდამჭერ ინსტრუმენტს წარმოადგენს.

მთავრობებს ასევე ალებული აქვთ პასუხისმგებლობები, ჩამოაყალიბონ სტრუქტურები და პროცესები, რომლებიც უფრო ფართო სპექტრის დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობას გაზრდის. ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მოქალაქეებისთვის, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებისთვის და სხვა ჯგუფებისთვის (როგორებიცაა მიგრანტები), რომლებიც ქმნიან სამოქალაქო საზოგადოებას. აქტიური და თავდადებული ჯგუფები უფრო და უფრო ერთად იკვრიბებიან რათა წინ წაწიონ ჯანმრთელობა მმართველობის ყველა დონეზე. მაგალითები მოიპოვება გლობალური და ადგილობრივი დონეებიდან და მოიცავს: გაერთიანებული ერების სამიტებს, რომლებიც ეძღვნება ჯანმრთელობას; არსებული პარლამენტთაშორისი კავშირი; ჯანმო-ს ჯანმრთელი ქალაქების და საზოგადოებების მოძრაობა; სიღარიბის წინააღმდეგ ბრძოლის გლობალური მოძრაობა; დაავადებაზე ორიენტირებული ადვოკატირება, როგორცაა აივ ინფექცია; ეროვნული ინიციატივები ჯანმრთელობის სამიზნეების განსაზღვრისთვის; ისეთი უწყებების, როგორცაა ევროკავშირი, რეგიონული ჯანმრთელობის სტრატეგიები. ისინი ჯანმრთელობის ხელშეწყობის საკითხში და ჯანმრთელობის დღის წესრიგის წინ წაწევაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობენ.

საზოგადოების ეფექტური მართვა ხელს უწყობს ჯანმრთელობის საკითხში უკეთესი შედეგების მიღწევას. კვლევა აჩვენებს ძლიერ კორელაციას პასუხისმგებლიან მმართველობას, ხელმძღვანელობის ახალ ფორმებს და მონაწილეობას შორის. 21-ე საუკუნეში, ბევრ ინდივიდს, სექტორს და ორგანიზაციას შეუძლია ჯანმრთელობის სფეროში ხელმძღვანელობის უზრუნველყოფა. ეს შეიძლება მოხდეს მრავალი ფორმით და საჭიროებს კრეატიულობას და ახალ უნარებს, განსაკუთრებით ინტერესთა კონფლიქტის მართვის საკითხში და ჯიუტი პრობლემების გადაჭრისთვის ახალი გზების მოძებნის საკითხში. წევრ სახელწიფოებთან ერთად, ჯანმო-ს აკისრია განსაკუთრებული პასუხისმგებლობა ასეთი ხელმძღვანელობის ფუნქცია შეასრულოს და ჯანდაცვის სამინისტროებს დასახული მიზნების მიღწევაში მხარი დაუჭიროს.

კოორდინაციას მოთამაშეთა ფართო სპექტრს შორის.

კერძო სექტორის, სამოქალაქო საზოგადოების, თემების და ინდივიდების ჩართულობით მთლიანი საზოგადოების მიდგომას შეუძლია გააძლიეროს საზოგადოებების გამძლეობა მათი ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების და კეთილდღეობის საფრთხეების მიმართ.

ძალაუფლების მინიჭება ხალხისთვის, მოქალაქეებისთვის, პაციენტებისთვის და მომხმარებლებისთვის, ჯანრთელობის უადრესად მნიშვნელოვანია ჯანმრთელობის შედეგების გაუმჯობესებისთვის, სისტემის მოქმედების გაუმჯობესებისთვის და პაციენტის კმაყოფილებისთვის. სამოქალაქო საზოგადოების, მათ შორის ინდივიდუალების და პაციენტთა ორგანიზაციების, ახალგაზრდული ორგანიზაციების და ხანში შესული მოქალაქეების, ხმა არსებითი მნიშვნელობისაა ჯანმრთელობის დამაზიანებელი გარემოს, ცხოვრების სტილის და პროდუქტების და ჯანმრთელობის მიწოდებასა და ხარისხში ჩავარდნების მიმართ ყურადღების მიქცევისთვის. ეს ასევე მნიშვნელოვანია ახალი იდეების გენერირებისთვის.

ჯანმრთელობის საერთო პოლიტიკურ პრიორიტეტებზე ერთად მუშაობა

სამოქალაქო საზოგადოების კონტრიბუცია

პოლიტიკური ქმედებისთვის ჯანმრთელობა 2020 პოლიტიკა დაფუძნებულია ოთხ ძირითად პრიორიტეტზე:

სამოქალაქო საზოგადოება ცვლილების ფორმირებაში, ხელშეწყობასა და მიწოდებაში ძირითად მოთამაშეს წარმოადგენს. სამოქალაქო საზოგადოებასთან, მათ შორის უფრო მაღალი რიკს ჯგუფების მოსახლეობის შემცველ საზოგადოებებთან (მაგ., აივ ინფიცირებულები) და ისეთ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, რომლებიც ადვოკატირებას უწევს და უზრუნველყოფს სერვისების მიწოდებას, ინოვაციური პარტნიორობების ჩამოყალიბების საკითხში ჯანმო-ს ევროპის რეგიონი მოწინავე პოზიციებზე იდგა. აივ-ინფიცირებულთა რიცხვის ზრდას რამდენიმე პან-ევროპული ქსელისა და ორგანიზაციის ჩამოყალიბება მოჰყვა.

- ჯანმრთელობის სფეროში ინვესტირება ცხოვრების-მანძილზე მიდგომით და ადამიანების უფლებამოსილების გაძლიერება;
- ევროპის რეგიონის ძირითადი ჯანმრთელობის გამოწვევების დაძლევა: არაგადამდები და გადამდები დაავადებები;
- ადამიანებზე ორიენტირებული ჯანდაცვის სისტემების, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სიმძლავრის და გადაუდებელი დახმარებისთვის მზადყოფნის, ზედამხედველობის და საპასუხო რეაქციის გაძლიერება;
- მდგრადი საზოგადოების და ხელშეწყობი გარემოს შექმნა.

ოთხი პრიორიტეტული სფერო ერთიანობისა და სტაბილურობის სულისკვეთებით, „ჯანმო-ს პრიორიტეტების დასახვის და პროგრამების კატეგორიებზე“ არის აგებული. ეს კატეგორიები შეთანხმებულია წევრი ქვეყნების მიერ გლობალურ დონეზე და შესაბამისობაშია მოყვანილი და პასუხობს ევროპის რეგიონის განსაკუთრებულ მოთხოვნებს და გამოცდილებას. ისინი ასევე ჯანმო-ს რეგიონული და გლობალური დონის შესაბამის სტრატეგიებსა და სამოქმედო გეგმებზე არის აგებული.

ჯანმრთელობა 2020-ის ძირითადი სამიზნეები

ჯანმრთელობა 2020-ის მიზანი ევროპის რეგიონის მასშტაბით ჯანმრთელობის სფეროში გაზომვადი გავლენის მიღწევაა. ქვემოთ მოცემული რეგიონული მიზნები შეთანხმებულია წევრ ქვეყნებს შორის.

1. 2020 წლისთვის ევროპის რეგიონში ნაადრევი სიკვდილიანობის შემცირება.
2. ევროპის რეგიონში საშუალო სიცოცხლის ხანგრძლივობის გაზრდა.
3. ევროპის რეგიონში ჯანმრთელობის საკითხების უთანასწორობის შემცირება.
4. ევროპის რეგიონის მოსახლეობის კეთილდღეობის დონის ამაღლება.
5. საყოველთაო ჯანდაცვის და ჯანმრთელობის ყველაზე მაღალი მიღწევადი სტანდარტის უფლების უზრუნველყოფა.
6. წევრ სახელმწიფოებში ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ეროვნული მიზნების და სამიზნეების დასახვა.

წევრი სახელმწიფოების მიერ შეთანხმებულ ნებაყოფლობითი ინდიკატორების ნუსხას შეუძლია ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ ეროვნულ მიზნებს და სამიზნეებს მხარი დაუჭიროს.

ოთხი პრიორიტეტული სფერო ურთიერთდაკავშირებულია, ურთიერთდამოკიდებული და ერთანაირად მხარდამჭერია. მაგალითად, ქმედება ცხოვრების ციკლზე და ხალხისთვის უფლებამოსილების გაძლიერება, ისევე როგორც გაძლიერებული საზოგადოებრივი ჯანმრთელობა, არაგადამდები დაავადებების ეპიდემიის შეჩერებას დაეხმარება. ეს კი საპასუხოდ, გადამდები დაავადებების აფეთქებების შეჩერებას დაეხმარება. მთავრობებს შეუძლიათ ჯანმრთელობის უფრო უკეთესი გავლენის მიღწევა, როდესაც ისინი აკავშირებენ სხვა და სხვა პოლიტიკას, ინვესტიციებს და სერვისებს და ფოკუსირებას ახდენენ უთანასწორობის შემცირებაზე. ჯანმო-ს ევროპის რეგიონული ოფისი წინ წაწევს მისი, როგორც პოლიტიკის შემუშავებისთვის საჭირო რესურსის როლს, რომელიც მტკიცებულებაზე და ინტეგრირებული მიდგომების მაგალითებზეა დაფუძნებული. რეგიონული სამიზნეები ხელს შეუწყობს ჯანმრთელობა 2020-ის პროგრესის მონიტორინგს.

ოთხი პრიორიტეტის გადაჭრას სჭირდება მმართველობის კომბინირებული მიდგომები, რომლებიც ხელს უწყობენ ჯანმრთელობას, თანასწორობას და კეთილდღეობას. ჭკვიანური მმართველობის პირობებში მოსალოდნელი იქნება ცვლილებები, ინოვაციის დაჩქარება და დაავადებების პრევენციისა და ჯანმრთელობის ხელშეწყობისკენ ინვესტირების ორიენტირება. მმართველობის მიდგომები მოიცავს მმართველობას საჯარო პოლიტიკის და რეგულაციების გზით და სამოქალაქო საზოგადოებასთან, დამოუკიდებელ ორგანიზაციებთან და ექსპერტთა ერთეულებთან თანამშრომლობის ახალი ფორმების მოძიების გზით. არსებობს მზარდი საჭიროება იმისა, რომ მოხდეს პოლიტიკის პრაქტიკაში გადატანა, ეთნიკურ საზღვრებზე დაკვირვება, გამჭვირვალობის გაზრდა, ანგარიშვალდებულების გაძლიერება ისეთ სფეროებში, როგორცაა კონფიდენციალურობა, რისკის და ჯანმრთელობის გავლენის შეფასება.

ჯანმრთელობა 2020 აღიარებს, რომ ქვეყნების ჩართულობა სხვა და სხვა საწყისი წერტილიდან ხდება, განსხვავებული კონტექსტით და შესაძლებლობებით. ჯანდაცვის პოლიტიკის ბევრი გადაწყვეტილება მიღებული უნდა იქნას დაუზუსტებელი და ხარვეზიანი ცოდნის საფუძველზე, ასევე შეუძლებელია ჯანდაცვის სისტემების რეფორმირების ბევრი ასპექტის უფრო ფართო სისტემური ეფექტების სრულყოფილად განჭვრეტა. ისეთი კომპლექსური პრობლემების გადაჭრა როგორცაა ჭარბი წონა, მულტიდაავადებია და ნეიროდეგენერაციული დაავადებები, ძალიან რთულია. სოციალური, ქცევითი და

ჯანმრთელობის საინფორმაციო სისტემები ჯანმრთელობა 2020-ს პროცესის ხელშეწყობისთვის

საჭიროა ჯანმრთელობის საინფორმაციო სისტემების და სერვისების განვითარება ჯანმო-ს ევროპის რეგიონის ქვეყნებს შორის. ჯანმოს ევროპის რეგიონული ოფისი მუშაობს იმაზე, რომ მხარი დაუჭიროს წევრ ქვეყნებს შეფასებებსა და ტექნიკურ გაუმჯობესებაში, და უზრუნველყოფს მათ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ინფორმაციით. ამისათვის მიმდინარეობს:

- საერთაშორისო პარტნიორებთან მუშაობა, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ჯანმრთელობის მონაცემების სტანდარტიზაცია, საერთაშორისო შედარებადობა და ხარისხი;
- ჯანმრთელობის სააგენტოების ქსელთან მუშაობა, რომლებიც დაკავებული არიან ჯანმრთელობის ინფორმაციით და მტკიცებულებით; და
- ჯანმრთელობის მონაცემების და კვლევების მტკიცებულებების აქტიური შეგროვება, გავრცელება და ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

პოლიტიკური მეცნიერებებიდან (მათ შორისაა სოციალური მარკეტინგი, ქცევითი ეკონომიკა და ნირომეცნიერება) მიღებული ცოდნა სულ უფრო მეტ მნიშვნელობას იძენს. კვლევები აჩვენებს მცირემასშტაბიანი, თუმცა ყოვლისმომცველი ინტერვენციების ფასეულობას, რომლებიც ადგილობრივ და საზოგადოებრივ დონეებზე ხორციელდება, იმისათვის რომ წახალისონ სწავლების და ადაპტაციის პროცესი. თანამშრომლობამ ევროპის რეგიონში შესაძლოა გაზარდოს ექსპერტიზის განვითარება: თითოეულმა ქვეყანამ შეიძლება ისწავლოს კიდევ და წვლილიც შეიტანოს.

პრიორიტეტული სფერო 1: ჯანმრთელობის სფეროში ინვესტირება „ცხოვრების მანძილზე“ მიდგომით და ადამიანების უფლებამოსილების გაძლიერება

ცხოვრების მანძილზე კარგი ჯანმრთელობის მხარდაჭერის შედეგია მზარდი ტენდენციის მქონე ჯანმრთელი ცხოვრების საშუალო ხანგრძლივობა, რაც ასევე დიდხანს სიცოცხლის საწინდარია, და წარმოქმნის მნიშვნელოვან ეკონომიკურ, სოციალურ და ინდივიდუალურ სარგებელს. ქვეყნებში მიმდინარე დემოკრატიული ტრანსფორმაცია საჭიროებს ეფექტურ სტრატეგიას ცხოვრების მთელი ციკლისთვის, რომლის მიხედვითაც პრიორიტეტი ენიჭება ახალ მიდგომებს, ჯანმრთელობის ხელშეწყობას და დაავადებების პრევენციას. ჯანმრთელობის გაუმჯობესება და ჯანმრთელობის თანასწორობა იწყება ორსულობიდან და ბავშვის ადრეული განვითარებიდან. ჯანმრთელი ბავშვები უკეთ სწავლობენ, ჯანმრთელი უფროსები უფრო პროდუქტიულები არიან, და ჯანმრთელ ხანშიშესულებს შეუძლიათ აქტიური კონტრიბუციის შეტანა საზოგადოებაში. ჯანმრთელი და აქტიური დაბერება პოლიტიკური პრიორიტეტი და ასევე უდიდესი კვლევის პრიორიტეტიცაა.

ჯანმრთელობის ხელშეწყობის პროგრამები, რომლებიც დაფუძნებულია მონაწილეობასა და ძალაუფლების გაძლიერებაზე რეალურ სარგებელს სთავაზობენ. ეს მოიცავს: ჯანმრთელობისთვის უკეთესი პირობების შექმნას, ჯანმრთელობის განათლების გაუმჯობესებას, დამოუკიდებელი ცხოვრების მხარდაჭერას და ჯანსაღი არჩევანის ასევე იოლ არჩევანად ქცევას. გარდა ამისა, ეს ნიშნავს უსაფრთხო ორსულობის შექმნას; ადამიანებისთვის ცხოვრების ჯანსაღი დასაწყისის მიცემას; უსაფრთხოების და კეთილდღეობის ხელშეწყობას და ბავშვობის და ახალგაზრდობის

ჯანმრთელობის მმართველობა, როგორც წესი, სტრატეგიათა ერთობლიობას საჭიროებს

ჯანსაღი ცხოვრების წესის და არაგადამდები დაავადებების შესახებ მოსკოვის დეკლარაციის (2011) თანახმად:

“ჩვენ ... ვაღიარებთ, რომ აგდ-თან დაკავშირებული გამოწვევებთან გამკლავებისთვის აუცილებელია პარადიგმის ცვლილება, რადგან არაგადამდები დაავადებები არა მხოლოდ ბიოსამედიცინო ფაქტორებით, არამედ ქცევითი, გარემოს, სოციალური და ეკონომიკური ფაქტორებით არის განპირობებული“.

განისაზღვრა თამბაქოს მოხმარების შემცირებაზე მიმართული, მტკიცებულებებით გამყარებული და ხარჯთეფექტური სტრატეგიები, რომლებსაც მოიცავს ჯანმო-ს თამბაქოს კონტროლის ჩარჩო კონვენცია, და ექვსი mPOWER სტრატეგია, რომელიც კონვენციას ქვეყნების დონეზე უჭერს მხარს:

1. თამბაქოს მოხმარების და პრევენციული ღონისძიებების მონიტორინგი;
2. ადამიანების დაცვა თამბაქოს კვამლის ზემოქმედებისგან;
3. მოწვევის თავის დანებებისთვის დახმარების შეთავაზება;
4. თამბაქოს საფრთხის შესახებ გაფრთხილება;
5. თამბაქოს რეკლამირებაზე, პოპულარიზაციასა და სპონსორობაზე შეზღუდვების დაწესება; და
6. თამბაქოზე გადასახადების მატება.

ბავშვების იმუნიზაციის შემდეგ თამბაქოს კონტროლის

პერიოდის დროს დაცვას; ჯანმრთელი სამუშაო ადგილების ხელშეწყობას; ჯანმრთელი დაბერების მხარდაჭერას. ევროპაში გავრცელებული ჭარბი წონის ეპიდემიიდან გამომდინარე ჯანსაღი საკვების და კვების უზრუნველყოფა მთელი ცხოვრების მანძილზე პრიორიტეტია.

ძლიერი მტკიცებულება აჩვენებს, რომ ხარჯ-ეფექტური პოლიტიკის გზებმა შესაძლოა პირდაპირ გააუმჯობესოს მოსახლეობის ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა. პრაქტიკული გამოცდილება და ჯანმრთელობის ხელშეწყობის პროგრამების და ძირითადი დაავადებების ჯგუფების ეროვნული სტრატეგიების მტკიცებულებები - როგორცაა გულ-სისხლძარღვთა დაავადებები და დიაბეტი - ევროპის რეგიონის მასშტაბით კიდევ უფრო გაიზარდა. ისინი ახდენენ დემონსტრირებას, რომ კომბინირებული მმართველობის ხელმძღვანელობა, მხარდამჭერი გარემო და მიდგომები, რომლებიც ხელს უწყობენ კონტროლის შეგრძნებას და ძალაუფლების გაძლიერებას, ასევე ხელს უწყობენ წარმატების მიღწევას. სოციალური ქცევის კვლევის გაძლიერებამ შესაძლოა უზრუნველყოს მხარდი მტკიცებულება ასეთი ტიპის განვითარებაზე დაყრდნობისთვის.

ძალიან მნიშვნელოვანი და დროულია ფსიქიკური ჯანმრთელობის პროგრამების გაძლიერება. ევროპის რეგიონში ცხოვრების მანძილზე ოთხიდან ერთ ადამიანს აქვს რაიმე სახის ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემა. განსაკუთრებული გამოწვევაა საზოგადოებაზე დაფუძნებული საინტერვენციო პროგრამების ინიცირებით ადრეული დეპრესიის ადრეული დიაგნოსტიკების ხელშეწყობა და თვითმკვლელობის პრევენცია. კვლევები ქმნის უკეთეს წარმოდგენას ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემებსა და სოციალური მარგინალიზაციას, უმუშევრობას, უსახლკარობას და ალკოჰოლის და სხვა ნივთიერების მოხმარების და ფსიქიკურ აშლილობას შორის არსებული საზიანო ასოციაციის შესახებ. ასევე მნიშვნელოვანია ახალი ტიპის დამოკიდებულებებისადმი, როგორცაა ონლაინ ვირტუალური სამყარო, ყურადღების გამახვილება და საპასუხო რეაგირება.

განსაკუთრებით ფასეულია სტრატეგიული ფოკუსი ახალგაზრდა და მოხუცი მოსახლეობის ჯანსაღ ცხოვრებაზე. დაინტერესებულ მხარეთა ძალიან დიდ სპექტრს შეუძლია წვლილი შეიტანოს პროგრამებში, რომლებიც ახალგაზრდების და ხანშიშესულების ჯანმრთელობაზე ზრუნავს, მათ შორის ისეთები, რომლებიც მოიცავს თაობებსშორის აქტივობებს. ახალგაზრდებისთვის ეს შესაძლოა მოიცავდეს თანატოლთა განათლებას, ახალგაზრდების

ინტერვენციები ჯანმრთელობის გაუმჯობესებისთვის ფინანსების დახარჯვის მეორე ყველაზე ეფექტური გზაა.

ანალოგიური მტკიცებულებებით გამყარებული სტრატეგიების განვითარებაა ჯანმრთელობის საჭირო სხვა სისტემური რისკების (მაგალითად, ჭარბი წონა) მიმართაც. წევრმა ქვეყნებმა უკვე დაამტკიცეს გლობალური და რეგიონული პოლიტიკა ალკოჰოლის შესახებ.

არაგადამდები დაავადებების ტვირთი

ევროპის რეგიონს არაგადამდები დაავადებების ყველაზე დიდი ტვირთი აქვს მთელი მსოფლიოს მასშტაბით. დაავადების ორი ჯგუფი, გულ-სისხლძარღვთა დაავადებები და კიბო, რეგიონში არსებული სიკვდილიანობის თითქმის სამ მეოთხედს განაპირობებს. დაავადების სამი ძირითადი ჯგუფი (გულ-სისხლძარღვთა დაავადებები, კიბო და ფსიქიკური დაავადებები) დაავადებების ტვირთის ნახევარზე მეტს (გაზომვა ხდება DALYs-ს გამოყენებით) იწვევს. ნაადრევი სიკვდილის უმეტესობა თავიდან აცილებადია: გავლენები მიუთითებს, რომ გულ-სისხლძარღვთა დაავადებების, ინსულტის და ტიპი 2 დიაბეტის სულ მცირე 80% და კიბოს შემთხვევების სულ მცირე ერთი მესამედი თავიდან აცილებადია. არაგადამდებ დაავადებთან დაკავშირებული უთანასწორობა ქვეყნებში და ქვეყნებს შორის მიუთითებს, რომ ჯანმრთელობის მიღწევის პოტენციალი ჯერ კიდევ უდიდესია.

ორგანიზაციების და სკოლებში არსებული განათლების პროგრამებში ჩართულობას. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ფსიქიკური და სქესობრივი ჯანმრთელობის საკითხებზე მუშაობის ინტეგრირება. ხანშიშესული ხალხისთვის, აქტიური და ჯანმრთელი დაბერების ინიციატივებმა მათ ჯანმრთელობას და ცხოვრების ხარისხს შესაძლოა დიდი სარგებელი მოუტანოს.

პრიორიტეტული სფერო 2: ევროპის ძირითადი ჯანმრთელობის გამოწვევების დაძლევა: არაგადამდები და დაავადებები

ჯანმრთელობა 2020 ფოკუსირებას ახდენს ეფექტური, ინტეგრირებული სტრატეგიების კრებულზე და ისეთ ინტერვენციებზე, რომლებიც პასუხობს რეგიონში არსებულ ჯანმრთელობის ყველაზე დიდ გამოწვევებს. ესენი დაკავშირებულია, როგორც არაგადამდებ, ასევე გადამდებ დაავადებებთან. ორივე ტიპი საჭიროებს დეტერმინირებულ საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ქმედებას და ჯანმრთელობის სისტემის ინტერვენციებს. ამ ყოველივეს ეფექტურობა თანასწორობაზე, ჯანმრთელობის სოციალურ დეტერმინანტებზე, ძალაუფლების გაძლიერებაზე და მხარდამჭერის გარემოს შექმნაზე ქმედებებს ეყრდნობა.

საჭიროა კომბინირებული მიდგომები იმისათვის, რომ წარმატებული საპასუხო რეაგირება მოხდეს რეგიონში არსებული არაგადამდები დაავადებების მაღალ ტვირთზე. ჯანმრთელობა 2020 მხარს უჭერს მთლიანი მთავრობის და მთლიანი საზოგადოების ინტეგრირებული მიდგომების განხორციელებას, რომლებიც შეთანხმებულია სხვა რეგიონულ და გლობალურ სტრატეგიებში, ვინაიდან დღითიდღე უფრო აღიარებული ხდება, რომ ინდივიდუალური ქცევის შეცვლისკენ მიმართული ქმედებების გავლენა ლიმიტირებულია. არაგადამდები დაავადებები არათანაბრადაა გადანაწილებული ქვეყნებს შიგნით და მათ შორის და მჭიდროდ არის დაკავშირებული ჯანმრთელობის სოციალური და გარემოს დეტერმინანტების ქმედებებთან.

ჯანმრთელობა 2020 არაგადამდებ დაავადებებთან დაკავშირებული გლობალური და რეგიონული მანდატის განხორციელების ძალისხმევის გაძლიერებას უჭერს მხარს. რეგიონისთვის მოქმედების პრიორიტეტული სფეროები მოიცავს:

- არსებულ დეკლარაციებს და სტრატეგიებს: გაერთიანებული ერების 2011 წლის პოლიტიკური

ფსიქიკური დაავადების ტვირთი

ევროპის რეგიონში ფსიქიკური აშლილობები დაავადების ტვირთის თვალსაზრისით მეორე ადგილზეა (19%) (გათვლილია DALYs-ს გამოყენებით) და უნარშეზღუდულობის უმნიშვნელოვანესი მიზეზია.

დაბერების ტენდენციის მქონე მოსახლეობა დემენციის პრევალენტობის ზრდას იწვევს. საზოგადოებაში გავრცელებული ფსიქიკური აშლილობები (შფოთვა და დეპრესია) 4-დან 1 ადამიანს აწუხებს. თუმცა, ფსიქიკური აშლილობის მქონე ადამიანების დაახლოებით 50% არანაირ მკურნალობას არ იღებს. სტიგმა და დისკრიმინაცია ის ძირითადი მიზეზებია, რატომაც ადამიანები დახმარებისთვის მიმართვას ერიდებიან.

ტუბერკულოზის ტვირთი

ევროპის რეგიონში 2010 წელს დაახლოებით 420 000 ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევა და რელაფსი და ტუბერკულოზის მიზეზით სიკვდილის 61 000 შემთხვევა იყო აღრიცხული. ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევების (87%) და სიკვდილის (94%) ძირითადი წილი რეგიონის

დეკლარაციას არაგადამდებ დაავადებებზე; ჯანმოს თამბაქოს კონტროლის ჩარჩო კონვენციას; გლობალურ სტრატეგიას კვებაზე, ფიზიკურ აქტივობაზე და ჯანმრთელობაზე; გლობალურ სტრატეგიას ალკოჰოლის ჭარბი გამოყენების შემცირებაზე და რეგიონულ სამოქმედო გეგმას ალკოჰოლის ჭარბი მოხმარების შემცირებაზე; ევროპის არაგადამდები დაავადებების პრევენციისა და კონტროლის სტრატეგიის განხორციელების 2012-2016 წლის სამოქმედო გეგმას; ჯანმოს ფსიქიკური ჯანმრთელობის სამოქმედო გეგმას ევროპისთვის.

- **ჯანმრთელობის ხელშეწყობას**, როგორც ეს განსაზღვრულია ოტავას ქარტიაში ჯანმრთელობის ხელშეწყობაზე, ჯანმრთელობის ხელშეწყობა ამომავალი წერტილია აღნიშნულ დეკლარაციებში და სტრატეგიებში. ისინი მოუწოდებენ მთავრობებს განავითარონ ინტერსექტორალური ეროვნული სტრატეგიები, რომლებიც მოიცავენ მიზნებს და სამიზნეებს არაგადამდები დაავადებების ძირითადი გამოწვევების დაძლევისათვის.

ჯანმრთელობა 2020 მხარს უჭერს გადამდები დაავადებების დაძლევისთვის მუდმივ ბრძოლას. ვერც ერთი ქვეყანა ვერ მისცემს თავს უფლებას მოადუნოს ყურადღება, და თითოეულმა მათგანმა მუდმივად უნდა ეცადოს მაღალი სტანდარტის შენარჩუნება. ევროპის რეგიონისთვის პრიორიტეტული ქმედების სფეროებია:

- **ინფორმაციის და ზედამხედველობის სიმძლავრის განვითარება:** საერთაშორისო ჯანმრთელობის რეგულაციების განხორციელება, ინფორმაციის გაცვლის გაუმჯობესება და სადაც მიზანშეწონილია, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის, ვეტერინარული, საკვების და სოფლის მეურნეობის უწყებების მიერ ერთობლივი ზედამხედველობის და დაავადების კონტროლის აქტივობების განხორციელება, იმისათვის, რომ მოხდეს ისეთი ინფექციური დაავადებების, რომლებიც გადადის ცხოველებიდან ადამიანზე, მათ შორის ახლად წარმოქმნილი ინფექციური დაავადებების, მედიკამენტებისადმი რეზისტენტული ორგანიზმების და წყლიდან და საკვებიდან წარმოშობილი ინფექციების, უკეთესი კონტროლი.
- **სერიოზული ვირუსული და ბაქტერიული საფრთხის გადაჭრა:** რეგიონული პოლიტიკის და სამოქმედო გეგმის განხორციელება; ანტიმიკრობული რეზისტენტობის დაძლევა;

აღმოსავლეთ და ცენტრალურ ნაწილებზე მოდის. რეგიონს, გლობალური მასშტაბით, წარმატებული მკურნალობის მაჩვენებელი ყველაზე დაბალი აქვს, რაც ტუბერკულოზის მედიკამენტებისადმი რეზისტენტული ფორმების მაღალი მაჩვენებლებით აიხსნება; მულტიმედიკამენტოზური რეზისტენტული ტუბერკულოზი ახლად ნამკურნალევი შემთხვევების 13%-ში და ადრე ნამკურნალევი შემთხვევების 42%-ში არის აღმოჩენილი. დაავადება ხშირად ცუდ სოციალურ-ეკონომიკურ პირობებს და სხვა დეტერმინანტებს (მათ შორის უსახლკარობას) უკავშირდება.

მედიკამენტებისადმი რეზისტენტული ორგანიზმების და ინფექციების შეჩერება ანტიბიოტიკების ფართო გამოყენებით და ინფექციის კონტროლით; აუცილებელი მოხმარების საგნებით, როგორცაა წყალი და საკვები, უზრუნველყოფა; რეკომენდებული იმუნიზაციის დაფარვის მიღწევა და შენარჩუნება, რათა მოხდეს ვაქცინებით თავიდან აცილებადი დაავადებების პრევენცია; პოლიომიელიტის, წითელას, წითურას და მალარიის რეგიონული და გლობალური აღმოფხვრის მიზნების მიღწევა; ისეთი ძირითადი დაავადებების, როგორცაა აივ ინფექცია, ტუბერკულოზი და ინფლუენცა, სრული კონტროლი იმის უზრუნველყოფით, რომ მთელ მოსახლეობას, დაუცველი ჯგუფების ჩათვლით, მიუწვდება ხელი ჯანდაცვის სისტემაზე და მტკიცებულებაზე დაფუძნებულ ინტერვენციებზე.

პრიორიტეტული სფერო 3: ადამიანებზე ორიენტირებული ჯანდაცვის სისტემების, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სიმძლავრის და გადაუდებელი დახმარებისთვის მზადყოფნის, ზედამხედველობის და საპასუხო რეაქციის გაძლიერება

მაღალი ხარისხის მკურნალობის და ჯანმრთელობის შედეგების გაუმჯობესების მიღწევა საჭიროებს ჯანდაცვის სისტემებს, რომლებიც ფინანსურად მყარია, მორგებულია მიზანს, ადამიანებზეა ორიენტირებული და დაფუძნებულია მტკიცებულებაზე. ყველა ქვეყანა საჭიროებს ცვალებად დემოგრაფიასთან და დაავადებათა ტენდენციებთან ადაპტირებას, განსაკუთრებით ფსიქიკური ჯანმრთელობის, ქრონიკული დაავადებების და დაბერებასთან დაკავშირებული მდგომარეობების შემთხვევაში. ეს საჭიროებს ჯანდაცვის სისტემების რეორიენტაციას რათა პრიორიტეტი მიენიჭოს დაავადებების პრევენციას, გაძლიერდეს ხარისხის მუდმივი გაუმჯობესება და მოხდეს სერვისების მიწოდების ინტეგრირება, მოხდეს მკურნალობის და მზრუნველობის მუდმივობის უზრუნველყოფა, მოხდეს პაციენტების მიერ თვით-მზრუნველობის მხარდაჭერა და მოხდეს მზრუნველობის სახლთან რაც შეიძლება ახლოს გადატანა, რადგან ეს უსაფრთხო და ხარჯთ-ეფექტურია. საჭიროა შეფასდეს პერსონიფიცირებული მედიცინის პოტენციალი.

ჯანდაცვის სისტემა

„თითოეული ქვეყნის პოლიტიკური და ინსტიტუციური ჩარჩოს ფარგლებში, ჯანდაცვის სისტემა ყველა იმ კერძო და სახელმწიფო ორგანიზაციის, ინსტიტუციის და რესურსის, გაერთიანებაა რომელთა მანდატი ჯანმრთელობის გაუმჯობესება და აღდგენაა. ჯანდაცვის სისტემები მოიცავს პერსონალურ და პოპულაციურ სერვისებს, ისევე როგორც

დონისძიებებს პოლიტიკაზე და სხვა სექტორების აქტივობებზე გავლენის მოსახდენად, რათა პასუხი იქნას გაცემული ჯანმრთელობის სოციალურ, გარემოს და ეკონომიკურ დეტერმინანტებზე“.

- ტალინის ქარტია: ჯანდაცვის სისტემები ჯანმრთელობისა და სიმდიდრისთვის

ტექნოლოგიური და მეცნიერული მიღწევები

ადამიანის გენომზე მუშაობა საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის კვლევას, პოლიტიკას და პრაქტიკას მნიშვნელოვნად ცვლის, და ჯანმრთელობის და დაავადების გენომური საფუძვლის შესახებ უამრავ აღმოჩენას უწევს მხარდაჭერას. სწრაფმა მეცნიერულმა მიღწევებმა და ახალმა გენომურმა იარაღებმა დაავადებების მექანიზმების შესწავლასა და გააზრებაში შეიტანა წვლილი.

ნანოტექნოლოგია ნანო დონეზე საგნებითა და სტრუქტურებით მანიპულირებას მოიცავს. ის მიზნობრივი მედიკამენტოზური მკურნალობისა ან ჭკვიანი წამლებისთვის გამოიყენება. ამ ახალმა მედიკამენტოზურმა თერაპიამ, ტრადიციული თერაპიის მეთოდებთან შედარებით, უფრო ნაკლები გვერდითი მოვლენა და მეტი ეფექტურობა აჩვენა. პაციენტებისა და მათი მზრუნველებისთვის განკუთვნილი ტექნოლოგიები (როგორცაა თვითმართვის ინსტრუმენტები, ჯანმრთელობის აპლიკაციები და მოწყობილობები ჯანმრთელობის ან

ჯანმრთელობა 2020 ახდენს ჯანმო-ს და მისი წევრი სახელმწიფოების ძალისხმევის დადასტურებას, რომ მოხდეს უნივერსალური დაფარვის უზრუნველყოფა, რაც მოიცავს მაღალი ხარისხის და მზრუნველობისა და მედიკამენტებისადმი ფინანსურ ხელმისაწვდომობას. ბევრმა ქვეყანამ მიაღწია უნივერსალურ დაფარვას, მაგრამ უფრო მეტის გაკეთებაა საჭირო, რომ აღმოიფხვრას კატასტროფული და სიღატაკის გამომწვევი გადასახადები რეგიონის მასშტაბით. მნიშვნელოვანია ეკონომიკური ციკლების მიმართ გრძელვადიანი მდგრადობის და გამძლეობის უზრუნველყოფა, მიმწოდებლის მიერ დაწესებული ხარჯების შეჩერება და არარაციონალური ხარჯვის აღმოფხვრა, ფინანსური დაცვის გონივრული დონის უზრუნველყოფასთან ერთად. ჯანდაცვის ტექნოლოგიის შეფასება და ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ჯანდაცვის სისტემის გამჭვირვალობისთვის და ანგარიშვალდებულებისთვის და პაციენტის უსაფრთხოების კულტურის განუყოფელი ნაწილია.

ჯანმრთელობა 2020 რჩება ერთგული პირველადი ჯანდაცვის, როგორც 21-ე საუკუნეში ჯანდაცვის სისტემის ფუნდამენტის მიდგომისადმი. პირველად ჯანდაცვას შეუძლია დღევანდელი საჭიროებებს უპასუხოს პარტნიორობის, გარემოს გაძლიერების უზრუნველყოფით, და ადამიანების წახალისებით ახალი გზებით მიიღონ მონაწილეობა მათ მკურნალობაში და უკეთესად იზრუნონ საკუთარ ჯანმრთელობაზე. 21-საუკუნის ინსტრუმენტების და ინოვაციების, როგორცაა საკომუნიკაციო ტექნოლოგია - ელექტრონული ჩანაწერები, ტელემედიცინა და ელ-ჯანმრთელობა (E-HEALTH), სოციალური მედია, უკეთ გამოყენება ხელს შეუწყობს უკეთეს და უფრო ხარჯთეფექტურ მზრუნველობას. პაციენტების აღიარება, როგორც რესურსის და პარტნიორობის, მათი მკურნალობის შედეგებზე პასუხისმგებლობა მნიშვნელოვანი პრინციპებია.

უკეთესი ჯანმრთელობის შედეგების მიღწევა მოითხოვს საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ფუნქციების და სიმძლავრის საგრძნობ გაძლიერებას. მიუხედავად იმისა, რომ რეგიონში საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სიმძლავრე და რესურსები განსხვავდება, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ინსტიტუციური მშენებლობაში და სიმძლავრის განვითარებაში ინვესტირებისთვის პრიორიტეტის მინიჭება, ისევე როგორც ჯანმრთელობის დაცვის, ხელშეწყობის და დაავადებების პრევენციის გაძლიერების ძალისხმევებისთვის, მნიშვნელოვანი ხარჯთეფექტური სარგებლის მომტანია. ასევე მნიშვნელოვანია

ქრონიკული დაავადების სახლიდან მართვის (ტექნოლოგიები) მზრუნველობის ბუნების შეცვლას და ხარჯების შეამცირებს გამოიწვევს.

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობა

ჯანმო-ს ევროპის რეგიონი საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის აკესონის დეფინიციას იყენებს: „საზოგადოების ორგანიზებული ძალისხმევის მეშვეობით დაავადების პრევენციის, სიცოცხლის გახანგრძლივების და ჯანმრთელობის ხელშეწყობის მეცნიერება და ხელოვნება“, რაც საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ინსტიტუტების და კოლექტიური ქმედების გზით უნდა იქნას მიღწეული. ეს მოიცავს ტრადიციულ სერვისებს, როგორცაა ჯანმრთელობის სიტუაციური ანალიზი, ჯანმრთელობის ზედამხედველობა, ჯანმრთელობის ხელშეწყობა, პრევენცია, ინფექციური დაავადებების კონტროლი, გარემოს დაცვა და სანიტარია, კატასტროფისთვის და ჯანმრთელობის საგანგებო მდგომარეობისთვის მზადყოფნა და პასუხი, პროფესიული დაავადებების მართვა და სხვ. შედარებით ახალი მიდგომები ჯანმრთელობის სოციალურ დეტერმინანტებს, ჯანმრთელობაში სოციალურ გრადიენტს და ჯანმრთელობის მმართველობას მოიცავს.

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის კანონების და ინსტრუმენტების გადახედვა, რათა საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ფუნქციის მოდერნიზება და გაძლიერება მოხდეს. გლობალურ დონეზე თანამშრომლობა და ტრანსსასაზღვრო ბუნების ჯანმრთელობის გამოწვევები უფრო და უფრო მნიშვნელოვანი ხდება, ისევე როგორც კოორდინაცია ქვეყნის შიგნით, რომლებსაც დეცენტრალიზებული საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის პასუხისმგებლობები აქვთ გადაცემული.

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის განახლებას და სერვისების მიწოდების ტრანსფორმირებას სჭირდება ჯანდაცვის პროფესიონალების განათლების და ტრენინგის რეფორმა. უფრო მოქნილი, მრავალი უნარის მქონე და გუნდზე ორიენტირებული სამუშაო ძალა 21-ე საუკუნის სტრანდარტებთან მორგებული ჯანდაცვის სისტემის ამომავალი წერტილია. ეს მოიცავს: გუნდზე დაფუძნებული მზრუნველობის მიწოდება; სერვისების მიწოდების ახალ ფორმებს (სახლში მზრუნველობისა და გრძელვადიანი მზრუნველობის ჩათვლით); პაციენტის ძალაუფლების გაძლიერების და თვითმზრუნველობის წახალისებისთვის საჭირო უნარებს; და გაძლიერებულ სტრატეგიული დაგეგმარებას, მენეჯმენტს, სექტორებს შორის მუშაობას და ხელმძღვანელობის სიმძლავრეს. ეს გულისხმობს ახალ სამუშაო კულტურას, რომელიც აჩქარებს საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის და ჯანდაცვის სპეციალისტებს შორის თანამშრომლობას, ისევე როგორც საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის და ჯანდაცვის სერვისების პროფესიონალებს და ჯანმრთელობის და სხვა სექტორებს შორის. სამუშაო ძალის გლობალური კრიზისი ჯანდაცვის პერსონალის საერთაშორისო დასაქმების ჯანმო-ს გლობალური პრაქტიკის კოდექსის განხორციელებას საჭიროებს.

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის გადაუდებელი საკითხების ეფექტური განჭვრეტის და გადაჭრისთვის, გადაწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება ადაპტირებადი პოლიტიკის, მდგრადი სტრუქტურების და ხედვის განვითარებას. პოლიტიკისთვის მნიშვნელოვანია გამომწვევი გზების აღწერა და არაპროგნოზირებად მოვლენებზე, როგორცაა გადამდები დაავადებების აფეთქება, სწრაფი და ინოვაციური საპასუხო რეაგირება საერთაშორისო ჯანმრთელობის რეგულაციების მიხედვით, ქვეყნებს მოეთხოვებათ განახორციელონ მრავალი საფრთხის საწინააღმდეგო, ინტერსექტორალური და ტრანსსასაზღვრო მიდგომა საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის საგანგებო მდგომარეობისადმი და საგანგებო მდგომარეობის და ჰუმანიტარული კატასტროფების ჯანმრთელობის ასპექტების ეფექტური მართვისთვის მზადყოფნა.

ევროპაში გარემოს და
ჯანმრთელობის ქმედების
20 წელი

1989 წელს, ადამიანის ჯანმრთელობაზე საშიში გარემოს გავლენის შესახებ მზარდი მტკიცებულების შესახებ შემფოთების შედეგად, ადამიანის ჯანმრთელობისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი გარემოს საფრთხეების აღმოსაფხვრელად ევროპის რეგიონის ქვეყნებმა ჯანმრთელობის რეგიონულ ოფისთან ერთად ისტორიაში პირველი გარემოს ჯანმრთელობის პროცესი დაიწყეს.

ამ მიზნისაკენ პროგრესის შეფასება ყოველ 5 წელიწადში ერთხელ გამართული მინისტრიალური კონფერენციებით ხდება, რომელთა კოორდინირებასაც ჯანმო-ს ევროპის რეგიონული ოფისი ახდენს. კონფერენციები უნიკალურია, რადგანაც იქ იკრიბებიან სხვადასხვა დარგების წარმომადგენლები ევროპის რეგიონში გარემოსა და ჯანმრთელობის დარგში პოლიტიკის და აქტივობების შემუშავების მიზნით.

ჯანმრთელობისთვის
მმართველობა

ჯანმრთელობისთვის მმართველობა, საერთო ინტერესების განსახორციელებლად, ჯანდაცვის და სხვა დარგების, სახელმწიფო და კერძო სექტორის წარმომადგენლების და მოქალაქეების ერთობლივ ქმედებას უწევს პოპულარიზაციას. ეს მოითხოვს პოლიტიკის შეჯერებულ ნაკრებს,

პრიორიტეტული სფერო 4: მდგრადი
საზოგადოების და ხელშემწყობი გარემოს
შექმნა

მდგრადობის განვითარება ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის დაცვის და ხელშემწყობისთვის, როგორც ინდივიდუალურ, ასევე საზოგადოებრივ დონეზე გადამწყვეტი ფაქტორია. ადამიანების ჯანმრთელობის მანსები, ძალიან მჭიდროდ არის დაკავშირებული იმ პირობებთან, რომლებშიც ისინი დაიბადნენ, გაიზარდნენ, მუშაობენ და ბერდებიან. გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს სწრაფად ცვალებადი გარემოს ეფექტების, განსაკუთრებით ტექნოლოგიასთან, სამუშაოსთან, ენერჯის წარმოებასთან და ურბანიზაციასთან დაკავშირებით, სისტემატურ შეფასებას, რასაც უნდა მოყვას ქმედება, რომ უზრუნველყოფილი იყოს ჯანმრთელობის პოზიტიური ბენეფიტები. მდგრადი საზოგადოებები პროაქტიულად პასუხობენ ახალ ან უარყოფით სიტუაციებს, ემზადებიან ეკონომიკური, სოციალური და გარემოს ცვლილებებისთვის და უკეთ უმკლავდებიან კრიზისს და გაჭირვებას. ჯანმო-ს ჯანმრთელი ქალაქების და საზოგადოებების მოძრაობა ფართო მაგალითებს უზურუნველყოფს, თუ როგორ უნდა შეიქმნას ასეთი მდგრადობა, განსაკუთრებით ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობით და ჯანმრთელობის საკითხებში საზოგადოების ჩართულობის გენერირებით. არსებობს მსგავსი დადებითი გამოცდილება, როგორცაა არის ჯანმრთელობის ხელშემწყობი სკოლები და სამუშაო ადგილები.

გარემოსა და ჯანდაცვის სექტორებს შორის თანამშრომლობა გადამწყვეტია იმისათვის, რომ დაცული იყოს ადამიანის ჯანმრთელობა საშიში ან დაბინძურებული გარემოს რისკებისგან და იმისათვის, რომ შეიქმნას ჯანმრთელობის ხელშემწყობი სოციალური და ფიზიკური გარემო. გარემოს საშიშროებები ჯანმრთელობის მთავარი დეტერმინანტია; ჯანმრთელობის ბევრი მდგომარეობა დაკავშირებულია გარემოსთან, როგორცაა ჰაერის დაბინძურების ზეგავლენა და კლიმატური ცვლილების გავლენა, და ისინი ურთიერთქმედებს ჯანმრთელობის სოციალურ დეტერმინანტებთან. ჯანმრთელობისთვის ნახშირბადის დაბალი დონით გამომყოფი ეკონომიკის სარგებელი და ჯანმრთელობაზე გარემოს სწორი პოლიტიკის თანასარგებელი გათვალისწინებულია რიო +20 კოდექსით - გაერთიანებული ერების კონფერენცია მდგრადი განვითარების შესახებ. ქვეყნებმა დაიწყეს პოლიტიკის შემუშავება, რომელსაც სარგებელი მოაქვს როგორც

რომლის დიდი ნაწილი არა-ჯანდაცვის (მათ შორის არასამთავრობო) სექტორებს მოიცავს, და ისეთი სტრუქტურებით და მექანიზმებით მხარდაჭერას საჭიროებს, რომლებიც თანამშრომლობის საშუალებას იძლევა. ამით ჯანდაცვის მინისტრებს, სამინისტროებს და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სააგენტოებს ძლიერი ლეგიტიმური საფუძველი ეძლევათ საქმიანობასი სხვა სექტორების ჩართვისა და ახალი როლის შესასრულებლად ისეთი პოლიტიკის ჩამოყალიბებისთვის, რომელიც ჯანმრთელობას და კეთილდღეობას უწყობს ხელს.

პლანეტის, ასევე ადამიანების ჯანმრთელობისთვის. ქვეყნების მიერ აღიარებულია, რომ სექტორთა შორის კოლაბორაცია გადამწყვეტია სამიში და დაბინძურებული გარემოს რისკებისგან ადამიანის ჯანმრთელობის დაცვისთვის.

ადამიანის, გარემოს და ცხოველების ჯანმრთელობის კუთხით დარგთაშორის და ინტერსექტორალურ თანამშრომლობას შეუძლია საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეფექტურობის გაძლიერება. ეს შესაძლოა მოიცავდეს: გარემოს სფეროში არსებული მულტილატერალური შეთანხმებების სრულად განხორციელებაზე მუშაობას, ისევე როგორც რეკომენდაციებს ევროპის გარემოს და ჯანმრთელობის პროცესის შესახებ; სამეცნიერო ცოდნის ბაზის სწრაფად გაფართოვებას; სხვადასხვა სექტორის პოლიტიკის ჯანმრთელობაზე ეფექტის შეფასებას, განსაკუთრებით ისეთების, რომელთა როლი გავლენას ახდენს როგორც ჯანმრთელობაზე, ასევე გარემოზე; ჯანმრთელობის და გარემოს სერვისების უწყვეტი განვითარების და ადაპტაციის უზრუნველყოფას; ჯანმრთელობის სექტორის წახალისებას, რომ გარემოზე პასუხისმგებელი ფორმით იმოქმედოს.

ერთობლივი მუშაობა: პარტნიორობის გზით ფასეულობის დამატება

გლობალური ჯანმრთელობის განვითარებასთან შესაბამისობა

ჯანმრთელობა 2020 გლობალური ჯანმრთელობის განვითარების ინიციატივებსა და მოთხოვნებთან სრულ თანხვედრაშია. ის ხორცს ასხამს ჯანმო-ს რეფორმის პროცესით გათვალისწინებულ გლობალურ ხედვას, რომელიც ხელს უწყობს ადამიანებს უკეთესი ჯანმრთელობის მიზნის მიღწევაში.

ჯანმრთელობა 2020-ის მიზანი ინდივიდუალური და კოლექტიური ძალისხმევის კომბინირებით იქნება მიღწეული. წარმატება საჭიროებს საერთო მიზანს და ფართო თანამშრომლობით ძალისხმევას ადამიანების და ორგანიზაციების მხრიდან მთელს საზოგადოებაში, თითოეულ ქვეყანაში: მთავრობები, არასამთავრობო ორგანიზაციები, სამოქალაქო საზოგადოება, კერძო სექტორი, მეცნიერება და აკადემია, ჯანდაცვის სპეციალისტები, საზოგადოებები - და თითოეული ინდივიდი.

ჯანმრთელობა 2020-ის წარმატების ძირითადი ელემენტი იქნება ჯანმო-სა და წევრი ქვეყნების მჭიდრო თანამშრომლობა და სხვა პარტნიორობის მოზიდვაზე მუშაობა. ჯანმო-ს ევროპის რეგიონულ ოფისს, ჯანმო-ს სათავო ოფისსა და სხვა რეგიონებს შორის თანამშრომლობა ფუნდამენტია. ამას მხარს უჭერს რეგიონულ ქსელსა და ერთეულებს შორის, როგორცაა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობა, ევრაზიული ეკონომიკური საზოგადოება, სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნები და ევროკავშირი, უფრო ფართო ჩართულობის უზრუნველყოფა.

ჯანმო-ს კონტრიბუცია

ჯანმო რეფორმის პროცესშია. რეფორმის არსია ჯანმრთელობის გაუმჯობესების და გლობალურ ჯანმრთელობასთან შესაბამისობასი მოყვანის მხარდაჭერა, რითაც ორგანიზაცია წარმოიხდება როგორც ინსტიტუცია, რომელიც საუკეთესოების, ეფექტურობის, ეფექტიანობის, რეაგირების, გამჭვირვალობის და ანგარიშვალდებულების პრინციპებს მისდევს.

საერთო ჯამში, მიზანი მდგომარეობს იმასი, რომ მოხდეს ტრანსფორმირება ისეთი ტიპის ორგანიზაციიდან, რომელიც სხვადასხვა ტექნიკური პროგრამის საშუალებით ცალკეულ შედეგების წარდგენას ახდენს, ისეთ ორგანიზაციად, რომელსაც გააჩნია გავლენა, და რომელიც კომბინირებული და კოორდინირებული ძალისხმევით მუშაობს ეროვნულ უწყებებთან, ქვეყნების ოფისებთან, რეგიონულ ოფისებთან, სათავო ოფისსა და მის საყრდენ ბაზებთან, რომლებიც ურთიერთდაკავშირებულნი არიან ერთიანი ქსელის მუშაობის პრინციპით.

ჯანმო-ს ევროპის რეგიონული ოფისი შეასრულებს მის კონსტიტუციურ როლს, და იმოქმედებს როგორც ევროპის რეგიონში საერთაშორისო ჯანმრთელობის საკითხებზე ხელმძღვანელი და მაკოორდინირებელი უწყება. ის ჩამოაყალიბებს და შეინარჩუნებს ეფექტურ თანამშრომლობას ბევრ პარტნიორთან და უზრუნველყოფს ტექნიკურ დახმარებას ქვეყნებისთვის. ის იმუშავებს, რომ რაც შეიძლება ფართოდ მოხდეს მათი ჩართულობა; გაზრდის პოლიტიკის ერთიანობას; წვლილს შეიტანს საზიარო პოლიტიკურ პლატფორმებში; გააზიარებს ჯანმრთელობის მონაცემთა ნაკრებს; გააერთიანებს ძალებს ზედამხედველობისთვის; მხარს დაუჭერს ახალი ტიპის ქსელების და ინტერნეტზე დაფუძნებული თანამშრომლობის განვითარებას. ის იმოქმედებს, როგორც ევროპის რეგიონის რჩევის და მტკიცებულებების რეზერვუარი, იმის შესახებ თუ რა მუშაობს, რა იმუშავებს ქვეყნებში და ქვეყნებს შორის თანამშრომლობის ახალი ტიპის სტრატეგიის განვითარების პირობებში.

ევროკავშირთან მუშაობა უზრუნველყოფს ძლიერ ფუნდამენტს, მნიშვნელოვან შესაძლებლობებს და სხვა დამატებით ბენეფიტებს. ევროკავშირის 28 ქვეყანა, რომლებიც შეადგენენ ჯანმო-ს ევროპის რეგიონის ნაწილს, ჯანმრთელობის საკითხების გარშემო ინტეგრირების და თანამშრომლობის პროცესში არიან, რაც დაფუძნებულია ევროკავშირის ჯანმრთელობის სტრატეგიაზე, ისევე როგორც პოლიტიკის ჩარჩოებსა და მათი განხორციელების იურიდიულ და ფინანსურ მექანიზმებზე. გარდა ამისა, ევროკავშირის კანდიდატი, პოტენციური კანდიდატი და ევროპის სამეზობლოს და პარტნიორობის ინსტრუმენტის ქვეყნები ასევე მუშაობენ, რომ სწრაფად მოიყვანონ მათი კანონმდებლობა და პრაქტიკა ევროკავშირში არსებულ პრაქტიკასთან ჰარმონიზაციაში. ეს არსებითად შეუწყობს ხელს ჯანმრთელობა 2020-ს განხორციელებას. ევროკომისიის და ჯანმო-ს ერთობლივი დეკლარაცია, რომელიც ეხება ექვს გზამკვლევს უკეთესი თანამშრომლობისთვის, ამ პარტნიორობის გაძლიერების მნიშვნელოვანი ნაბიჯია.

ევროპის რეგიონში აქტიურად მოქმედი თანამშრომლობა ჯანმო-სა და საერთაშორისო ორგანიზაციებს შორის ასევე გაძლიერებულია. ეს ორგანიზაციებია გაერთიანებული ერების სააგენტოები, ეთგო, ევროსაბჭო, განვითარების სააგენტოები და ფონდები და უმსხვილესი არასამთავრობო ორგანიზაციები. რეგიონში არსებულ ქვეყნებს წვლილი შეაქვთ და სარგებლობენ საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით, და ეს ფასეულ რესურსია ჯანმრთელობა 2020-ს და სხვა

ჯანმრთელობა 2020-ის ხედვა

ჩვენი ხედვა შეიქმნა ჯანმო-ს ევროპის რეგიონისთვის, რომელშიც ყველა ადამიანს აქვს შესაძლებლობა და ხელშეწყობა, რომ მიაღწიოს ჯანმრთელობის საუკეთესო დონეს და კეთილდღეობას, და რომელშიც ინდივიდუალურად და ერთობლივად მუშაობენ ჯანმრთელობის უთანასწორობის შემცირებისთვის რეგიონში და მის მიღმა.

დამატებითი ინფორმაცია

უამრავი კვლევა იქნა განხორციელებული და მიმოხილული იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ჯანმრთელობა 2020-ში მოწოდებული ანალიზი და ყველა სამოქმედო წინადადება კვლევასა და გამოცდილებას ეფუძნებოდეს. ესენია:

- Kickbusch I, gleicher D. Governance for health in the 21st century. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2012.

სექტორების და ორგანიზაციების ერთობლივი მიზნების მხარდასაჭერად.

ევროპის რეგიონში ჯანდაცვის სფეროში არსებული მმართველობის სხვა და სხვა დონეებზე მოქმედი ახალი და განვითარებადი პარტნიორობის სახეობებთან დაკავშირება მნიშვნელოვან მხარდაჭერას უზრუნველყოფს. მნიშვნელოვანი კონტრიბუციებია გაკეთებული ინოვაციური თანამშრომლობის მექანიზმების მხრიდან, როგორცაა სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის ჯანმრთელობის ქსელი და ჩრდილოეთის განზომილების პოლიტიკა; ისეთი ქსელები როგორცაა ჯანმო-ს ჯანმრთელი ქალაქების ქსელი, ეროვნული ჯანმრთელი ქალაქების ქსელი და რეგიონები ჯანმრთელობისთვის; სუბ-რეგიონული ქსელები, რომლებიც შედის დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობაში და ჯანმო-ს ჯანმრთელობის ხელშეწყობის გარემოების ქსელები, რომლებიც რეგიონის მასშტაბით სკოლებს, სამუშაო ადგილებს, საავადმყოფოებს და ციხეებს მოიცავს.

სამოქალაქო საზოგადოებასთან მუშაობა გააძლიერებს ჯანმრთელობა 2020-ს განხორციელებას. ბევრი მოხალისე და თვითდახმარების ორგანიზაციის მიერ ჯანმრთელობის საკითხი იდენტიფიცირებულია, როგორც მათი საქმიანობის მნიშვნელოვანი ნაწილი, და ჯანმრთელობის ბევრი სერვისი განაგრძობს საქმიანობას როგორც ოჯახის, საზოგადოების და თვითდახმარების ნაწილი. ეს ორგანიზაციები მოქმედებენ როგორც ადგილობრივ, ასევე გლობალურ დონეზე და მათ მკაფიოდ აქვთ განსაზღვრული ჯანმრთელობის და მისი სოციალური დეტერმინანტების დღის წესრიგი. გამომდინარე აქედან, იმპლემენტაციისთვის ყველა დონეზე მათი კონტრიბუციის მხარდაჭერა ძალიან ფასეულია.

გზების მოძიება, რომ სათანადოდ და ეთიკურად მოხდეს კერძო სექტორთან თანამშრომლობა. დამოკიდებულება კერძო სექტორის ჯანდაცვაში მონაწილეობის მიმართ განსხვავდება ქვეყნებს შორის და მათ შიგნით. თუმცა, ბინზნესი უფრო და უფრო მეტად არის ჩართული ადამიანის ცხოვრების ყოველ ასპექტში. მათი გავლენით შეიძლება გაძლიერდეს ან პირიქით შესუსტდეს ჯანმრთელობა. ჯანმრთელობის საკითხებისადმი კერძო სექტორის მოთამაშეების უფრო ძლიერი ერთგულების უზრუნველყოფა და მათი სოციალური პასუხისმგებლობის წახალისება და დაჯილდოვება მნიშვნელოვანი მიზნებია.

- Report on social determinants of health and the health divide in the WHO European Region. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe (forthcoming 2013).
- McDaid D, Sassi F, merkur S, eds. Promoting health, preventing disease: the economic case. maidenhead, Open university Press (forthcoming).
- McQueen D et al., eds. Intersectoral governance for health in all policies. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2012.
- Bertollini R, Brassart C, galanaki C. Review of the commitments of WHO European Member States and the WHO Regional Office for Europe between 1990 and 2010. Analysis in the light of the Health 2020 strategy. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2012.

ჯანმრთელობა 2020 - საერთო მიზანი და საზიარო პასუხისმგებლობა

ჯანმრთელობა 2020 ადაპტირებადი და პრაქტიკული ჩარჩოა. ის უზრუნველყოფს უნიკალურ პლატფორმას ერთობლივი სწავლებისთვის და ქვეყნებს შორის ექსპერტიზისა და გამოცდილების გაზიარებისთვის. ის აღიარებს, რომ თითოეული ქვეყანა უნიკალურია და განაგრძობს ამ საერთო მიზნების ერთგულებას სხვადასხვა გზით. ქვეყნები გამოიყენებენ სხვადასხვა საწყის წერტილებს და მიდგომებს მაგრამ დარჩებიან ერთიანი თავის მიზნებში. ამ პროცესისადმი პოლიტიკური ერთგულება უაღრესად მნიშვნელოვანია, და ქვეყნებს დასახული აქვთ რეგიონული მიზნები ამის გამოსახატად.

ურთოერთდამოკიდებულ სამყაროში, კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი ხდება ქვეყნების ერთად მოქმედების საჭიროება. დღესდღეისობით, გლობალური და რეგიონული ძალების კომპლექსური სპექტრი, გამოწვევის წინაშე აყენებს ადამიანების ჯანმრთელობას და მის დეტერმინანტებს. მიუხედავად იმისა, რომ ახლა, ვიდრე არასდროს უფრო მეტ ადამიანს აქვს იმის შანსი, რომ მიაღწიოს უკეთეს ჯანმრთელობას, ვერცერთი ქვეყანა ვერ შეძლებს იზოლირებულად გამოიყენოს ინოვაციის და ცვლილების პოტენციალი ან გადაჭრას ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის გამოწვევები. ცალკეული ქვეყნების და მთლიანი რეგიონის მომავალი კეთილდღეობა დამოკიდებული იქნება ახლანდელი და მომავალი თაობების ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის გაუმჯობესებისთვის ახალი შესაძლებლობების გამოყენების უნარსა და სურვილზე.

ჯანმრთელობა 2020 მხარს უჭერს და ახალსებს ჯანდაცვის სამინისტროებს გააერთიანონ ძირითადი დაინტერესებული მხარეები საზიარო ძალისმევის გარშემო უფრო ჯანმრთელი ევროპის რეგიონისთვის.